

The European
Heart Project

Οδηγός για Εκπαιδευτικούς

Ενότητα 3

Εφαρμογή του ευρωπαϊκού υλικού HEART στο σχολείο

Συγγραφείς

Αναστασία Πυρίνη, GUnet

Γεώργιος Σαρρηγεωργίου, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Ανατολικής Αττικής

Susanne Linde & Klaus Linde-Leimer, Blickpunkt Identität

Monika Gigerl, Pädagogische Hochschule Graz

Eliane Sagodira, Lycee Rontaunay

Διαμόρφωση

Παντελής Μπαλαούρας, GUnet, Klaus Linde-Leimer, Blickpunkt Identität

Δήλωση για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας:

Αυτό το έργο αδειοδοτείται βάσει διεθνούς άδειας Creative Commons-Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Παρόμοια Διανομή 4.0. Είστε ελεύθεροι να:

μοιραστείτε — αντιγράψτε και διανείμετε το υλικό αποκλειστικά στο ίδιο μέσο ή μορφή όπως βρίσκεται στον ιστότοπο του έργου και την πλατφόρμα του έργου (word, excel, PDF, PPT).

προσαρμόσετε — διασκευάσετε, μετασχηματιστείτε και αξιοποιήσετε το υλικό

υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά

1. Πρέπει να αναφέρετε την κατάλληλη αναφορά στην πηγή:

European Heart Project, www.european-heart.eu ΚΑΙ

Το όνομα (τα ονόματα) του (των) συγγραφέα (-ων) του αντίστοιχου υλικού, εφόσον υπάρχει.

2. Πρέπει να παρέχετε αυτόν τον σύνδεσμο προς την άδεια χρήσης

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

3. Πρέπει να αναφέρετε πότε έχουν γίνει αλλαγές.

Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να δίνει την εντύπωση ότι ο δικαιοπάροχος υποστηρίζει εσάς ή τη χρήση σας.

Μη εμπορική — Δεν επιτρέπεται η χρήση του υλικού για εμπορικούς σκοπούς.

Παρόμοια Διανομή — Εάν διασκευάσετε, μετασχηματίσετε ή αναπτύξετε το υλικό, πρέπει να διανείμετε τις συνεισφορές σας με την ίδια άδεια με το πρωτότυπο.

Μετάφραση

Β. Χατζουλάκης, Α. Σαμαρά, Β. Πατσιάδου

Content

1	Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “EUROPEAN HEART”	1
2	Σχετικά με την Ενότητα – Οδηγός για Εκπαιδευτικούς	2
3	Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Υλικού Heart στο Σχολείο – Μια Σύντομη Εισαγωγή	4
3.1	Περιγραφή των πιλοτικών εφαρμογών	4
4	Επισκόπηση των πεδίων εφαρμογής και των προδιαγραφών	5
5	Πώς να χρησιμοποιήσετε τα διάφορα εργαλεία	8
5.1	«Ανάγκες και στρατηγικές» – Εργαλειοθήκη για τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες και στρατηγικές για την εκπλήρωσή τους	8
5.1.1	Περιγραφή και στόχοι	9
5.1.2	Προετοιμασία των μαθημάτων	9
5.1.3	Χρήση στα μαθήματα	11
5.1.4	Παραδείγματα	16
5.1.5	Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές	18
5.2	Ιστορικά επεισόδια και ταινίες μικρού μήκους	20
5.2.1	Περιγραφή και στόχοι	22
5.2.2	Προετοιμασία των μαθημάτων	23
5.2.3	Χρήση στα μαθήματα	25
5.2.4	Παραδείγματα	Error! Bookmark not defined.
5.2.5	Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές	32
5.3	ACT-Παιχνίδι	Error! Bookmark not defined.
5.3.1	Περιγραφή και στόχοι	34
5.3.2	Προετοιμασία των μαθημάτων	36
5.3.3	Χρήση στα μαθήματα	37
5.3.4	Παραδείγματα	40
5.3.5	Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές	40
6	Εφαρμογή του υλικού σε διαφορετικά περιβάλλοντα	44
6.1	Χρήση σε ένα μάθημα	44
6.1.1	Μαθήματα Ιστορίας	44
6.1.2	Πολιτική και αγωγή του πολίτη – μαθήματα	44

6.1.3	Μαθήματα γλώσσας.....	45
6.1.4	Ηθική – μαθήματα	45
6.2	Χρήση των υλικών σε εργαστήριο	45
6.3	Χρήση του υλικού σε διαθεματικά πρότζεκτ.....	46
6.4	Συμπέρασμα.....	46
6.5	Λεπτομερέστερες πληροφορίες και παραδείγματα	46
7	Περαιτέρω υλικά	47
7.1	Βιβλία και σύνδεσμοι προς τις Έννοιες	47
7.2	Βιβλία και σύνδεσμοι για τη συμπλήρωση των Ιστορικών Επεισοδίων	47
7.3	Πόροι για τη συμπλήρωση του παιχνιδιού ACT	48
8	Κατάλογος εικόνων.....	50

1 Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “EUROPEAN HEART”

Το σχέδιο European Heart αφορά τη δημοκρατία στην πράξη. Αν εμείς ως κοινότητα υποθέσουμε ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν τις ίδιες βασικές ανάγκες, έχουμε μια σταθερή βάση θεμελιωμένη στην ενσυναίσθηση και την κατανόηση. Με βάση αυτή την προσέγγιση, δημιουργήθηκε διδακτικό υλικό με σκοπό την παροχή δεξιοτήτων και εργαλείων για την ενθάρρυνση και την υποστήριξη των νέων ώστε να συμμετέχουν ως υπεύθυνοι ευρωπαίοι πολίτες.

Οι θεωρητικές έννοιες προέρχονται από τη Θεωρία Επιλογής του William Glasser και τη Μη Βίαιη Επικοινωνία του Marshall Rosenberg.

Υλικό για μαθητές

Το υλικό European Heart έχει σχεδιαστεί για χρήση στην τάξη σε μαθητές ηλικίας 13-16 ετών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο μάθημα της Γλώσσας καθώς και της Ιστορίας, της Πολιτικής Παιδείας, της Ηθικής, της Φιλοσοφίας, της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, των Εικαστικών κ.α.

Έχει συνάφεια με θέματα, όπως : Δημοκρατία, ένταξη, διαφορετικότητα, συνεργασία, ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, επικοινωνία, ανθρώπινα δικαιώματα, ευρωπαϊκές αξίες, γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας και άλλα παρόμοια.

Εργαλειοθήκη για μαθητές

- Τεύχος 1: Εγχειρίδιο για τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες
- Τεύχος 2: Εγχειρίδιο σχετικό με τις στρατηγικές για την ικανοποίηση των ατομικών αναγκών
- Διαδραστικές διαδικτυακές παρουσιάσεις των δύο τευχών

Εργαλειοθήκη "Μαθαίνοντας από την Ιστορία"

- "Ας μάθουμε από την Ιστορία" - βιβλία εργασίας: 5 επεισόδια για σημαντικές στιγμές στην ιστορία της δημοκρατίας
- Ταινίες μικρού μήκους για τα επεισόδια

ACT – Παιχνίδι Ομάδας Ενεργών Πολιτών

- Με παιγνιώδη τρόπο, οι μαθητές προσεγγίζουν φλέγοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα και αναπτύσσουν δεξιότητες που χρειάζονται για να ΕΝΕΡΓΟΥΝ ως υπεύθυνοι πολίτες.

2 Σχετικά με την Ενότητα – Οδηγός για Εκπαιδευτικούς

Οδηγός μαθήματος για την εφαρμογή του υλικού στο σχολείο

- Πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης που περιέχει 4 ενότητες για τους εκπαιδευτικούς ώστε να εργαστούν με το υλικό στο πλαίσιο διαφορετικών μαθημάτων.

Ο στόχος του οδηγού δεν είναι μόνο να παράσχει βασικές πληροφορίες και να διευκολύνει τη χρήση του υλικού στην τάξη, αλλά και να υποδείξει τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επωφεληθούν προσωπικά και επίσης να βελτιώσουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο Οδηγός για εκπαιδευτικούς αποτελείται από 5 Ενότητες:

- **Ενότητα 1:** Βασικές πληροφορίες σχετικά με τις θεμελιώδεις έννοιες - 5 Βασικές ανάγκες και στρατηγικές για την εκπλήρωσή τους
- **Ενότητα 2:** Όσον αφορά τις προσωπικές μου ανάγκες ... – Αφορμή αναστοχασμού για τους εκπαιδευτικούς
- **Ενότητα 3:** Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Υλικού “Heart” στο σχολείο
- **Ενότητα 4:** Δημοκρατικές αξίες στην εκπαιδευτική κοινότητα
- **Ενότητα 5:** Πρακτικά Παραδείγματα - Χρήση του Υλικού European Heart στα σχολεία

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον Οδηγό

Παρά το γεγονός ότι κάθε ενότητα πραγματεύεται ένα αυτοτελές θέμα, σας συνιστούμε να λάβετε υπόψη πως οι ενότητες αποτελούν ένα άρρηκτα συνδεδεμένο σύνολο

Ξεκινήστε με την *Ενότητα 1* και εξοικειωθείτε με τη βασική ιδέα.

Στην *Ενότητα 2*, αναλογιστείτε τις δικές σας βασικές ανάγκες και κίνητρα ως εκπαιδευτικού, συναδέλφου και ατόμου. Δεδομένου ότι η διδασκαλία δεν είναι μόνο θέμα γνώσης αλλά και στάσης, θα πρέπει επίσης να είστε καλά προετοιμασμένοι σε αυτό το επίπεδο όταν εργάζεστε με τους μαθητές.

Η *Ενότητα 3* είναι πλήρως αφιερωμένη στην πρακτική εφαρμογή του υλικού στις αίθουσες διδασκαλίας. Εδώ θα βρείτε σαφείς οδηγίες, συμβουλές, πληροφορίες για πιθανές προκλήσεις, καθώς και περαιτέρω συμβουλές..

Η *Ενότητα 4* είναι αφιερωμένη στον αντίκτυπο της χρήσης του υλικού στη σχολική κουλτούρα: Πώς μπορούν να χρησιμοποιηθεί το υλικό για να συμβάλει θετικά στην ενίσχυση των δημοκρατικών αξιών, στην αλληλεπίδραση με σεβασμό και στη συμμετοχή;

Τέλος, στην Ενότητα 5 παρουσιάζεται το πώς έχουν χρησιμοποιήσει άλλοι εκπαιδευτικοί το υλικό μας; Βρείτε ιδέες για τα δικά σας μαθήματα!

3 Εφαρμογή του υλικού Ευρωπαϊκού Heart στο Σχολείο – Μια Σύντομη Εισαγωγή

3.1 Περιγραφή των πιλοτικών εφαρμογών

Το πρόγραμμα έχει διαμορφώσει δύο προσεγγίσεις για την εισαγωγή των βασικών αναγκών στα προγράμματα σπουδών των συμμετεχουσών χωρών (Αυστρία, Γαλλία και Ελλάδα):

- **Άμεση:** Μεταφορά της γνώσης από την ψυχολογία (η πυραμίδα των αναγκών του Maslow), την θρησκεία και την οικονομία (ανάγκες που σχετίζονται με την κατανάλωση και τις αγορές).
- **Έμμεση:** όσον αφορά στην στάση απέναντι στους μαθητές: Οι ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα των μαθητών πρέπει να περιλαμβάνονται στην διδακτική διαδικασία.

Οι Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι που αναπτύχθηκαν από το «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Heart: Οι νέοι για τη Δημοκρατία! Η ενίσχυση των δημοκρατικών δεξιοτήτων που βασίζονται στις βασικές ανθρώπινες ανάγκες» (EU_HEART) και η πιλοτική εφαρμογή στα σχολεία προσθέτουν μια νέα διάσταση σε αυτές τις προσεγγίσεις που αντιμετωπίζουν το ζήτημα των βασικών ανθρωπίνων αναγκών πρώτα σε θεωρητική βάση και στη συνέχεια με πρακτικό και προσανατολισμένο στην εμπειρία υλικό εργασίας, σύμφωνα με τη «Θεωρία επιλογών» του William Glasser (1999) και τις στρατηγικές για την εκπλήρωσή τους σύμφωνα με τη θεωρία του Marshall Rosenberg για τη μη βίαιη επικοινωνία (2013).

Τουλάχιστον τρεις σχολικές τάξεις από την Αυστρία, τη Γαλλία και την Ελλάδα συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού του έργου για ένα εξάμηνο σε ειδικά σχεδιασμένα εργαστήρια.

Το εκπαιδευτικό υλικό του έργου μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανεξάρτητα ή σε διεπιστημονικές δραστηριότητες στην Ιστορία, την Ηθική, τις Κοινωνικές Σπουδές, την Ψυχολογία, καθώς και σε projects σχετικά με τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα ή με άλλα συναφή θέματα.

Κάθε δραστηριότητα του πιλοτικού προγράμματος αξιολογήθηκε από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και μαθητές, καθώς και από ειδικούς που αξιολόγησαν το εκπαιδευτικό υλικό και παρείχαν ανατροφοδότηση. Τα εργαλεία αξιολόγησης που αναπτύχθηκαν για το σκοπό αυτό στα Γερμανικά, Γαλλικά και Ελληνικά είναι διαθέσιμα για κάθε οργανισμό που επιθυμεί να εφαρμόσει και να αξιολογήσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα EUROPEAN HEART.

4 Επισκόπηση των πεδίων εφαρμογής και των προδιαγραφών

Ακολουθεί ένας πίνακας με παραδείγματα για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί το εκπαιδευτικό υλικό EUROPEAN HEART και τις σχετικές προδιαγραφές ανά χώρα:

Προϊόν	Θέμα	Εφαρμογή-Παράδειγμα
Φυλλάδιο 1 Βασικές Ανθρώπινες Ανάγκες	Γλώσσα Ηθική / Θρησκεία Ψυχολογία / Φιλοσοφία	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση θεμάτων για συζητήσεις ή ως θέματα για δοκίμια (π.χ., < Το όραμά μας >) Οι μαθητές σε ομάδες παρουσιάζουν ο ένας στον άλλο τις διαφορετικές ανάγκες Επιλέξτε ασκήσεις, όπως < Το συλ μάθησής σας > ή < Η προσωπική σας ιστορία επιτυχίας > Οι μαθητές διαβάζουν μία από τις < ιστορίες επιτυχίας > και σκέφτονται για: Εκφοβισμό Ξενοφοβία Ριζοσπαστικοποίηση Διάζευξη γονέων Συστολή Σε περιπτώσεις εκφοβισμού, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ιστορία επιτυχίας από την Μαρτίνα για να καλέσουν μαθητές να μιλήσουν για την κατάσταση στην τάξη τους
Φυλλάδιο 1 Βασικές Ανθρώπινες Ανάγκες	Αγωγή του Πολίτη Εκπαίδευση Κοινωνικών Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> Επιλέξτε ασκήσεις, π.χ., < Πώς να εκφράσετε ανάγκες > αφήστε τους μαθητές να σκεφτούν μια συγκεκριμένη κατάσταση και να κάνουν παιχνίδια ρόλων με αυτήν Χρησιμοποιήστε την έννοια διαχείρισης συγκρούσεων Ανατρέξτε στις βασικές ανάγκες σε διαφορετικά πλαίσια
Φυλλάδιο 2 Στρατηγικές για την κάλυψη βασικών αναγκών	Γλώσσα Ηθική / Θρησκεία	<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιήστε την εισαγωγή του φυλλαδίου 2 (στρατηγικές) για να ξεκινήσετε μια ομαδική συζήτηση ή αφήστε τους μαθητές να γράψουν ένα δοκίμιο Χρησιμοποιήστε τα παραδείγματα της Sandra, του Paul και του Elias και των < ερωτημάτων για να σκεφτείτε στρατηγικές >. Ζητήστε από τους μαθητές να συνεισφέρουν περισσότερα παραδείγματα.

Προϊόν	Θέμα	Εφαρμογή-Παράδειγμα
		<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή των <ερωτημάτων για προβληματισμό σχετικά με τις στρατηγικές> και χρήση τους σε διαφορετικά πλαίσια.
Φυλλάδιο 2 Στρατηγικές για την κάλυψη βασικών αναγκών	Εκπαίδευση Κοινωνικών Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιήστε το <Διαφορετικοί τρόποι συμπεριφοράς σε μια κατάσταση> για ένα παιχνίδι ρόλων και να κάνετε τους μαθητές να σκεφτούν πιο πιθανούς τρόπους συμπεριφοράς Χρησιμοποιήστε το κεφάλαιο <Συνηθειών πρακτικής> ως κατευθυντήρια γραμμή για την εκπαίδευση
Ιστορικά Επεισόδια	Ιστορία Ηθική	<ul style="list-style-type: none"> Επιλέξτε ένα επεισόδιο και χρησιμοποιήστε το ως βιβλίο εργασίας Χρησιμοποιήστε θέματα για συζητήσεις ή ως θέματα για δοκίμια, π.χ. τελευταίο κεφάλαιο "Μαθαίνοντας από την Ιστορία" Κάντε τους χαρακτήρες να αλληλεπιδρούν σε παιχνίδια ρόλων
Ταινίες Μικρού Μήκους	Ιστορία Ηθική Αγωγή του Πολίτη Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιήστε μια ταινία μικρού μήκους ως τρέιλερ για να παρουσιάσετε ένα ιστορικό επεισόδιο Εισαγωγή στα θέματα Δημοκρατία, Αξίες, Δικαίωμα Ψήφου των Γυναίκων, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ισότητα κ.λπ. Δημιουργία περαιτέρω βίντεο που ζωντανεύουν άλλες προσωπικότητες που συμμετείχαν επίσης στις εκδηλώσεις
Ταινίες Μικρού Μήκους	Γλώσσα (DE, EN, FR, GR, French Creol)	<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιήστε τον οδηγό για τη συγγραφή σεναρίων και αφήστε τους μαθητές να γράψουν τα δικά τους σενάρια Ζητήστε από τους μαθητές να συνεχίσουν τις ιστορίες
Ταινίες Μικρού Μήκους	Καλλιτεχνικά	<ul style="list-style-type: none"> Προβάλετε μία ή περισσότερες ταινίες ως παραδείγματα για συγγραφή σεναρίου ή κουκλοθέατρο Χρησιμοποιήστε μία ή περισσότερες ταινίες μικρού μήκους ως πηγή έμπνευσης για καλλιτεχνική έκφραση σε άλλη μορφή (π.χ. τραγούδι, ζωγραφική, θεατρική παράσταση κ.λπ.) Κατασκευάστε μαριονέτες σύμφωνα με την

Προϊόν	Θέμα	Εφαρμογή-Παράδειγμα
		περιγραφή
Ταινίες Μικρού Μήκους	Εορτές Εθνικών Επετείων	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ταινίας ως εισαγωγή σε ένα θέμα
ΑCT-Παιχνίδι Επίπεδο 1 Κάρτες Χαρακτήρων, τοποθεσιών και Θεματικές-Κάρτες	Γλώσσα Αγωγή του Πολίτη	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές χρησιμοποιώντας τις κάρτες φτιάχνουν μία ιστορία • Οι 24 θεματικές κάρτες μπορεί να χρησιμοποιηθούν ατομικά για εργασία πάνω στο θέμα
ΑCT-Παιχνίδι Επίπεδο 2 Κάρτες συνθηκών, Κάρτες Υπερδυνάμεων	Γλώσσα Ηθική / Θρησκεία Ψυχολογία / Φιλοσοφία Κοινωνική Αγωγή	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές μαθαίνουν για τις Βασικές Ανάγκες με παιγνιώδη τρόπο εκχωρώντας κάρτες • Οι κάρτες υπερδυνάμεων μπορεί να χρησιμοποιηθούν για παιχνίδι ρόλων σε διαχείριση διενέξεων
ΑCT-Παιχνίδι Επίπεδο 3 Οδηγίες για Υπερήρωες, Ταμπλό 3	Ηθική / Θρησκεία Ψυχολογία / Φιλοσοφία Κοινωνική Αγωγή Αγωγή του Πολίτη	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές παίζουν αυτό το επίπεδο ατομικά σε ένα δεδομένο σενάριο • Οι μαθητές παίζουν μόνο μία δραστηριότητα • Χρησιμοποιήστε το ταμπλό ως κατευθυντήρια γραμμή για δημοκρατικές διαδικασίες στην τάξη • Χρησιμοποιήστε τη δράση <Αποφασίζω> ως κατευθυντήρια γραμμή για συστημική συναίνεση • Χρησιμοποιήστε τα βήματα <4> στην δράση <Επαφή> ως κατευθυντήρια γραμμή για την επικοινωνία ή την εκπαίδευση διαχείρισης συγκρούσεων
ΑCT-Παιχνίδι Επίπεδο 3 Ταμπλό 3	Γλώσσα Γραμματισμός για τα ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιήστε τον QR-Code στην Δράση <Εξερευνώ> για να μάθετε περισσότερα για την ασφαλή έρευνα στο διαδίκτυο
ΑCT-Παιχνίδι Επίπεδο 4 Ταμπλό 3	Κοινωνική Αγωγή Αγωγή του Πολίτη	<ul style="list-style-type: none"> • Ο πίνακας αξιολόγησης της ομαδικής εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά περιβάλλοντα

Οι καλύτερες ιστορίες, μεγάλες ή μικρές, είναι αυτές που μιλούν για την καρδιά του ανθρώπου.

5 Πώς να χρησιμοποιήσετε τα διάφορα εργαλεία

Για όσους αναπτύσσουν εκπαιδευτικά προϊόντα αυτό που έχει σημασία δεν είναι το ίδιο το προϊόν, αλλά να το δουν να χρησιμοποιείται και να έχει θετικά μαθησιακά αποτελέσματα και θετικό αντίκτυπο στην εκπαιδευτική κοινότητα και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σε αυτή την ενότητα στοχεύουμε να παρουσιάσουμε πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και να αξιοποιήσετε τους ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους που παράγονται από το έργο.

5.1 «Ανάγκες και στρατηγικές» – Εργαλειοθήκη για τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες και στρατηγικές για την εκπλήρωσή τους

Υποθέτουμε ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν τις ίδιες βασικές ανάγκες. Ως εκ τούτου, στο επίπεδο των αναγκών, είναι αρκετά εύκολο να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλον. Γίνεται πιο δύσκολο όταν προσπαθούμε να εκπληρώσουμε αυτές τις ανάγκες, επειδή ο καθένας έχει διαφορετικές ιδέες για το πώς να το κάνει αυτό.

Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις και τις έννοιες της Θεωρίας Επιλογής του William Glasser καθώς και της Μη Βίαιης Επικοινωνίας του Marshall Rosenberg, οι εταίροι του έργου ανέπτυξαν μια εργαλειοθήκη για τους μαθητές:

Φυλλάδιο I: Το βιβλίο εργασίας "Βασικές ανθρώπινες ανάγκες και πώς να τις εκπληρώσετε" είναι η βάση του εκπαιδευτικού προγράμματος και είναι αφιερωμένο στις πέντε βασικές ανθρώπινες ανάγκες όπως ορίζονται από τον William Glasser (1999) - επιβίωση, ανήκειν, δύναμη, ελευθερία και διασκέδαση.

Φυλλάδιο II: Το βιβλίο εργασίας "Στρατηγικές για την κάλυψη βασικών ανθρώπινων αναγκών" αφορά στον προβληματισμό σχετικά με τις στρατηγικές που ακολουθούν οι άνθρωποι για να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες και τις συνέπειές τους.

Σύσταση ηλικίας:

Μαθητές ηλικίας 13 ετών και άνω

5.1.1 Περιγραφή και στόχοι

Η εργαλειοθήκη αποτελείται από μεμονωμένα φυλλάδια τα οποία είναι δομημένα ως βιβλία εργασίας. Οι μαθητές μέσα στο κείμενο καλούνται να σκεφτούν, να αναρωτηθούν και να προβληματιστούν. Περιλαμβάνονται πρακτικές ασκήσεις για να βοηθήσουν τους μαθητές να διερευνήσουν την εφαρμογή όσων έχουν μάθει και να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους.

Η εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη για λήψη ως μεμονωμένα αρχεία PDF και ως διαδραστικό εργαλείο στον ιστότοπο.

Τα φυλλάδια έχουν σχεδιαστεί για να χρησιμοποιηθούν με διάφορους τρόπους στην τάξη και να ενθαρρύνουν τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές να εργαστούν και να πειραματιστούν περαιτέρω με τις έννοιες. Αντιπροσωπεύουν την εννοιολογική βάση στο βαθμό που όλο το εκπαιδευτικό υλικό βασίζεται το ένα στο άλλο.

Οι στόχοι της εργαλειοθήκης είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές με τις βασικές έννοιες, να κληθούν να σκεφτούν και να προβληματιστούν και να ενθαρρυνθούν να μιλήσουν για τις ανάγκες τους. Άλλοι στόχοι είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τις ευθύνες τους, αλλά και τα περιθώρια λήψης αποφάσεων σχετικά με τις ενέργειές τους.

5.1.2 Προετοιμασία των μαθημάτων

Για να πραγματοποιήσετε τα μαθήματα, δεν χρειάζεστε τίποτα περισσότερο από τα υλικά που παρέχονται. Μπορείτε να τα κατεβάσετε ως PDF από τον ιστότοπο και να εκτυπώσετε αποσπάσματα ή να έχετε πρόσβαση σε αυτά ως διαδραστικά διαδικτυακά εργαλεία στον ιστότοπο.

Λάβαμε ανατροφοδότηση από τους πιλοτικούς εκπαιδευτικούς στην Αυστρία, την Ελλάδα και τη Ρεϋνιόν ότι χρειαζόνταν 4-6 μονώρα μαθήματα για να υλοποιήσουν τα φυλλάδια 1 και 2. Μετά την εργασία με τα φυλλάδια και την εξοικείωση των μαθητών με τις έννοιες, συνιστάται ιδιαίτερα να επαναλαμβάνετε και να ανατρέχετε στο περιεχόμενο ξανά και ξανά, προκειμένου να εκπαιδεύσετε και να εδραιώσετε τις αποκτηθείσες γνώσεις και τις σχετικές ικανότητες.

Σύμφωνα με την εμπειρία μας, ο συντονισμός με τη στάση είναι σχεδόν πιο σημαντικός από την προετοιμασία του περιεχομένου. Ειδικά αν είστε νέοι στις έννοιες, βρίσκεστε επίσης σε μια διαδικασία μάθησης και θα πρέπει να εξετάσετε τις έννοιες για τον εαυτό σας. Συνιστούμε σε όλα τα άτομα που θέλουν να μεταδώσουν τις έννοιες ως πολλαπλασιαστές να ασχοληθούν πρώτα προσωπικά με αυτές, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν τη δική τους κατανόηση και προσέγγιση σε αυτές. Οι ενότητες 1 και 2 του παρόντος οδηγού θα σας βοηθήσουν να το κάνετε αυτό.

Στη συνέχεια, προτείνουμε την προετοιμασία που πρέπει να κάνουν οι εκπαιδευτικοί και τα θέματα που πρέπει να λάβουν υπόψη πριν από την εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος:

- ✓ Συνιστάται ιδιαίτερα στους διδάσκοντες, αφού μελετήσουν όλο το υλικό, να δοκιμάσουν τα εργαστήρια μεταξύ τους. Ο δάσκαλος του οποίου η ειδικότητα είναι πιο κοντά στο θέμα μπορεί να αναλάβει το ρόλο του διαμεσολαβητή για κάθε άσκηση. Από τη θέση του εκπαιδευόμενου θα κατανοήσουν καλύτερα πώς θα διεξαχθούν τα εργαστήρια για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.
- ✓ Σχεδιάστε το μάθημα όπου θα ενσωματωθούν τα EU_HEART υλικά ή το εργαστήριο λαμβάνοντας υπόψη το θέμα / μάθημα όπου θα χρησιμοποιηθούν τα υλικά, την ηλικία, την τάξη των μαθητών και τη διάρκεια.
- ✓ Προετοιμάστε μια δραστηριότητα προθέρμανσης και δημιουργία οικειότητας πριν από τη δραστηριότητα για να καλλιεργήσετε το κατάλληλο κλίμα για τη μάθηση.
- ✓ Προετοιμάστε μια κατάλληλη εισαγωγή ανάλογα με τη δραστηριότητα. Εισαγάγετε τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν. Συντάξτε κανόνες συμπεριφοράς ή κανόνες ασφαλείας (για παράδειγμα για την κατασκευή μαριονέτας). Καθορίστε κριτήρια επιτυχίας (ίσως οι μαθητές θα μπορούσαν να γράψουν τα κριτήρια επιτυχίας αντί για τον δάσκαλο). Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες κ.λπ.
- ✓ Προετοιμάστε σημειώσεις για τον εαυτό σας, για παράδειγμα όσον αφορά τη διαθεσιμότητα υλικών (εκτυπώσεις κ.λπ.).
- ✓ Για ορισμένες δραστηριότητες και ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών, ίσως είναι καλύτερο να υπάρχουν περισσότεροι από ένας εκπαιδευτικοί που διευκολύνουν τη διαδικασία.
- ✓ Επιλέξτε την κατάλληλη μέθοδο διδασκαλίας που συνδέεται με κάθε δραστηριότητα (μάθηση μέσω της πράξης. Μάθηση βάσει έργου· Στρατηγικές ενεργητικής μάθησης. Μάθηση από συνομηλίκους· Συνεργατική μάθηση)
- ✓ Καθορίστε με σαφήνεια τους μαθησιακούς στόχους κάθε μαθήματος / εργαστηρίου.
- ✓ Επιλέξτε και, εάν είναι απαραίτητο, προσαρμόστε τις ασκήσεις που εξυπηρετούν καλύτερα τους μαθησιακούς στόχους που έχετε θέσει.
- ✓ Αφήστε χρόνο για αναστοχασμό θέτοντας ερωτήσεις όπως: Πέτυχε η ομάδα σας τους στόχους του μαθήματος; Αν όχι, ποιοι ήταν οι λόγοι; Εάν η δραστηριότητα πέτυχε σωστά και καλά, τι

πιστεύετε ότι βοήθησε στην επίτευξη του στόχου; Ποιο ήταν το καλύτερο μέρος αυτού του μαθήματος;

- ✓ Δοκιμή και αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το φυλλάδιο EAS T περιλαμβάνει κουίζ για το σκοπό αυτό.
- ✓ Ενθάρρυνση και παροχή χρόνου για αυτοκατευθυνόμενη μάθηση (Μέρος I και Μέρος II).

5.1.3 Χρήση στα μαθήματα

Πρακτικές συμβουλές:

Η εργαλειοθήκη "Ανάγκες και στρατηγικές" μπορεί να χρησιμοποιηθεί με πολλούς τρόπους στην τάξη. Ανάλογα με το αντικείμενο, το γενικότερο θέμα και τους μαθησιακούς στόχους, μπορείτε να επιλέξετε είτε ολόκληρη την εργαλειοθήκη, είτε μεμονωμένα φυλλάδια είτε μόνο μία άσκηση. Σημειώστε, ωστόσο, ότι η έννοια των πέντε βασικών αναγκών αποτελεί τη βάση και ότι οι μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με αυτήν για να μπορέσουν να εργαστούν σωστά με το υλικό. Δείτε το κεφάλαιο 4 Επισκόπηση των πιθανών εφαρμογών για περισσότερες προτάσεις και ιδέες.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η εργασία με τα βιβλιαράκια δεν έχει να κάνει με τη συσσώρευση γνώσεων, αλλά με την εξάσκηση δημοκρατικών δεξιοτήτων. Ο στόχος είναι τελικά η διαμόρφωση μιας στάσης με την οποία μπορεί κανείς να προσεγγίζει με ενσυναίσθηση τις βασικές ανάγκες του ίδιου και των άλλων και να αναπτύσσει αναλόγως ευνοϊκές στρατηγικές.

Ως εκ τούτου, σας συνιστούμε να αξιοποιείτε τις ευκαιρίες για την ενεργό συμμετοχή των μαθητών σας και να τους ζητάτε να συνεισφέρουν τις σκέψεις και τις ιδέες τους. Τελικά, το υλικό θα πρέπει να παρακινεί τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και υπεύθυνα στην κοινωνία και το υλικό είναι σχεδιασμένο ώστε να επιτρέπει στους μαθητές να το κάνουν αυτό βήμα προς βήμα.

Κατά τη χρήση των φυλλαδίων, δώστε προσοχή στα εξής:

- Ποικιλία μεθόδων για την αντιμετώπιση όλων των τύπων μαθησιακών προσεγγίσεων, και
- πρακτική συνάφεια, ώστε οι μαθητές να μπορούν να εφαρμόσουν αυτά που έμαθαν.

Kolibri Schule Welten AT

Στα μαθήματά μας, ξεκινήσαμε με μια άσκηση που ακολούθησε δύο στόχους:

1. Δημιουργήσαμε ένα εργασιακό περιβάλλον στο οποίο όλοι αισθάνονται άνετα και σεβαστοί.
2. Υποσυνείδητα εισάγαμε τους μαθητές στην έννοια των 5 Basic Needs.

Το ονομάσαμε: **Κανόνες Συνεργασίας**

Ως πρώτο βήμα, κάθε μαθητής έπρεπε να εργαστεί με ένα φυλλάδιο ξεχωριστά:

Τι είναι σημαντικό για μένα στη συνεργασία

Διαβάστε προσεκτικά τις δηλώσεις και επιλέξτε 5 από αυτές που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για εσάς και σημειώστε τις.

Αν δεν καταλαβαίνετε κάτι, ρωτήστε τον δάσκαλό σας τι σημαίνει.

Με την επιλογή σας, μπορείτε να συμβάλλετε στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τους κανόνες που θα θεσπίσουμε για τη συνεργασία μας.

Όταν δουλεύω με τους συμμαθητές μου, είναι σημαντικό για μένα ...

- ... ότι μπορώ να αισθάνομαι ασφαλής.
- ... ότι δεν αισθάνομαι αποκλεισμένος.
- ... ότι τα όριά μου γίνονται σεβαστά.
- ... ότι μπορώ να ανακαλύψω και να δοκιμάσω νέα πράγματα.
- ... ότι μπορώ να συνεισφέρω και ότι η γνώμη μου ακούγεται.
- ... ότι βοηθάμε και υποστηρίζουμε ο ένας τον άλλον.
- ... ότι μπορώ να έχω λόγο.
- ... ότι μπορώ να πάρω αποφάσεις για τον εαυτό μου.
- ... ότι μπορώ να αναλάβω εργασία ανεξάρτητα και με δική μου ευθύνη.
- ... ότι διασκεδάζουμε.

Σε ένα δεύτερο βήμα, ο/η εκπαιδευτικός διάβασε κάθε μία από τις δηλώσεις και ζήτησε από τους μαθητές που είχαν επιλέξει αυτή τη δήλωση από τη λίστα να την εμφανίσουν. Έτσι καταμέτρησε τις ψήφους για τις δηλώσεις. Μαζί με την τάξη, δημιούργησε μία "Top 5 - Λίστα" των δηλώσεων που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους.

Στο βήμα 3, οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες των πέντε σχετικά με τον κανόνα που θα μπορούσαν να διατυπώσουν για να διασφαλίσουν ότι αυτή η ανάγκη ικανοποιείται. Για παράδειγμα, για τη δήλωση «... ότι μπορώ να ανακαλύψω και να δοκιμάσω νέα πράγματα». Διατύπωσαν: «είναι εντάξει να κάνεις ερωτήσεις και να κάνεις λάθη για να μάθεις από αυτές».

Στη συνέχεια οι ομάδες αναδιατάχθηκαν. Οι μαθητές σχημάτισαν μια ξεχωριστή ομάδα για κάθε δήλωση στη λίστα των 5 πρώτων. Με αυτόν τον τρόπο, κάθε μαθητής πήρε τον κανόνα ότι η ομάδα του είχε επεξεργαστεί σε αυτή τη νέα ομάδα. Καθήκον των νεοσυσταθεισών ομάδων ήταν να επεξεργαστούν κοινούς κανόνες από τις διάφορες συνεισφορές.

Στο τέλος, η τάξη δημιούργησε μαζί μια αφίσα με τους νέους κανόνες συνεργασίας και κάθε μαθητής την υπέγραψε.

Σε ένα επόμενο μάθημα, ο δάσκαλος αναφέρθηκε στις δηλώσεις και έχτισε τη σύνδεση με τα πέντε Basic Needs:

Ασφάλεια & Επιβίωση

- Είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να αισθάνομαι ασφαλής.
- Είναι σημαντικό για μένα να γίνονται σεβαστά τα όριά μου.

Ισχύς

- Είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να συμμετέχω και να ακούγεται η γνώμη μου.
- Είναι σημαντικό για μένα να έχω λόγο.

Ελευθερία

- Είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να παίρνω αποφάσεις.
- Είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να αναλάβω εργασία ανεξάρτητα και με δική μου ευθύνη.

Διασκέδαση

- Είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να ανακαλύπτω και να δοκιμάζω νέα πράγματα.
- Είναι σημαντικό για μένα να διασκεδάζουμε.

Αγάπη & Ανήκειν

- Είναι σημαντικό για μένα να μην αισθάνομαι αποκλεισμένος.
- Είναι σημαντικό για μένα να βοηθάμε και να υποστηρίζουμε ο ένας τον άλλον.

Έθεσε το ερώτημα εάν και οι πέντε ανάγκες καλύπτονται ή όχι στη λίστα Top 5. Μετά από μια συζήτηση, οι μαθητές σκέφτηκαν περαιτέρω δηλώσεις για κάθε μία από τις ανάγκες.

Ως εργασία για το σπίτι, οι μαθητές κλήθηκαν να διαβάσουν το κεφάλαιο 1 του Φυλλαδίου 1 και να γράψουν ένα δοκίμιο σχετικά με τα ερωτήματα που τέθηκαν σε αυτό το κεφάλαιο.

Στο επόμενο μάθημα, η τάξη εργάστηκε στο κεφάλαιο 2 του φυλλαδίου 1, στο οποίο παρουσιάζονται οι πέντε βασικές ανάγκες. Μαζί, διάβαζαν τα κείμενα για τις βασικές ανάγκες, τα συζητούσαν και στη συνέχεια έκαναν τις ασκήσεις, μεμονωμένα ή σε ζευγάρια.

Αυτό είναι μόνο ένα παράδειγμα για το πώς να ξεκινήσετε με την ιδέα και να χρησιμοποιήσετε τα φυλλάδια στην τάξη. Υπάρχουν πολλοί περισσότεροι τρόποι χρήσης του υλικού, καθώς ο στόχος αυτού του κεφαλαίου ήταν μόνο να εμπνεύσει τους εκπαιδευτικούς. Ως ειδικός, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και να προσαρμόσετε το υλικό σύμφωνα με τους παιδαγωγικούς σας στόχους και τις ατομικές ανάγκες των τάξεων σας.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα βρείτε περισσότερες δυνατότητες και παραδείγματα για το πώς να χρησιμοποιήσετε τα υλικά στην τάξη.

Practical Secondary School of PH Steiermark AT

Στο Γυμνάσιό μας, οι πέντε **Βασικές Ανθρώπινες Ανάγκες** (Φυλλάδιο 1) βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Στο θέμα "Κοινωνική μάθηση", το οποίο βασίζεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα ως ξεχωριστό μάθημα, οι ζωντανές δεξιότητες είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Στα μαθήματα αυτά οι μαθητές ασχολούνται με το θέμα των Βασικών Αναγκών. Οι ασκήσεις στο φυλλάδιο ήταν πολύ χρήσιμες για τους εκπαιδευτικούς για να υποστηρίξουν τις μεμονωμένες ακολουθίες μαθημάτων.

Σε αρκετές ενότητες των μαθημάτων Θρησκεία και Ηθική, αυτές οι ιδέες για τις βασικές ανάγκες και στρατηγικές παρουσιάστηκαν επίσης στην 3η και 4η τάξη: Με τη βοήθεια των φυλλαδίων που διάβασαν, συζήτησαν και εργάστηκαν. Σε αυτά τα δύο θέματα, τα παιδιά έχουν συνηθίσει σε πολλές συζητήσεις, συζητήσεις και ερωτήσεις σχετικά με την ανθρώπινη ύπαρξη, οπότε το περιεχόμενο λειτούργησε καλά.

Ειδικά στο θέμα της «Κοινωνικής Αγωγής», το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κοινού και δημιουργικού χώρου μάθησης με τους ηγέτες της τάξης στις τάξεις μας, οι «Βασικές Ανάγκες» είναι καλά εφαρμόσιμες. Πάνω απ' όλα, πρόκειται για παιδιά που προέρχονται από τα πιο διαφορετικά οικογενειακά υπόβαθρα. Οι ασκήσεις στο φυλλάδιο

είναι πολύ χρήσιμες στον τομέα της αμοιβαίας αλληλεπίδρασης και δίνουν στους μαθητές μια αίσθηση για καλύτερη κατανόηση του άλλου ατόμου. Ως περαιτέρω άσκηση, οι μαθητές θα μπορούσαν να λάβουν κάποιες καταστάσεις από την καθημερινή ζωή των νέων για να εργαστούν σε σύντομες προτάσεις, όπου σε κάθε κατάσταση αποδίδεται μια συγκεκριμένη ανάγκη.

Επαγγελματικό Λύκειο Julien Rontaunay FR

Τα υλικά ήταν στις τάξεις μας ως εξής: ως μέρος του δεύτερου προγράμματος απολυτηρίου: το θέμα με τίτλο Κυκλοφορίες, αποικισμοί και επαναστάσεις (XVος αιώνας- XVIIIος αιώνας). Η σελίδα της Ιστορίας που επιλέχθηκε σχετικά με τον Edmond Albius είναι μέρος αυτού του θέματος. Το συνδέσαμε με την οικονομία των φυτειών στο Reunion (Bourbon) τον δέκατο έβδομο αιώνα-δέκατο όγδοο αιώνα, τη δουλεία στην καρδιά του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού συστήματος.

1^ο Γυμνάσιο Ραφήνας GR

Το σχολείο μας, το 1ο Γυμνάσιο Ραφήνας, το οποίο είναι ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία και πολύ ενεργό σε κοινωνικές δράσεις καθώς και ένα σχολείο που επιδιώκει να χρησιμοποιήσει βιωματικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία, ακολούθησε μια διεπιστημονική προσέγγιση στο πλαίσιο διαφορετικών θεμάτων του ωρολογίου προγράμματος.

Για παράδειγμα: το εγχειρίδιο «βασικές ανάγκες» συζητήθηκε στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Πολιτικής Εκπαίδευσης και δόθηκε έμφαση σε θέματα δημοκρατίας και ανάδειξης υπεύθυνων πολιτών που μπορούν να διαμορφώσουν υπεύθυνες στάσεις απέναντι σε σοβαρά ζητήματα της σύγχρονης κοινωνίας.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της Οικιακής Οικονομίας, αξιοποιήθηκε το κομμάτι που αφορά την ιεράρχηση των ανθρώπινων αναγκών με σκοπό τη δημιουργία ενός υπεύθυνου καταναλωτή που σέβεται το περιβάλλον και νοιάζεται για την αειφόρο διαχείριση και την ανάπτυξη της αειφορίας.

Στα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», μέσα από ιδέες για βιωματικές δραστηριότητες που δόθηκαν μέσα από το έργο, έγινε προσπάθεια ενίσχυσης της ενσυναίσθησης μέσω της κατανόησης και του σεβασμού των δικαιωμάτων του συνανθρώπου, καθώς και επιλογής των μέσων και των μεθόδων που είναι κατάλληλα για τη διάχυση της εργασίας των μαθητών στην τοπική κοινωνία.

Το ιστορικό επεισόδιο διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος της ιστορίας. Επιλέχθηκε μια εκδήλωση από τη σύγχρονη ελληνική ιστορία με θέμα τη διεκδίκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων, η οποία αγγίζει τα ενδιαφέροντα και τις ευαισθησίες των εφήβων. Στη συνέχεια, οι μαθητές πρότειναν ιστορικούς και φανταστικούς χαρακτήρες ως πρωταγωνιστές του επεισοδίου. Τελικά προσπάθησαν με ενσυναίσθηση να βάλουν τον εαυτό τους στη θέση των ηρώων και να επιχειρηματολογήσουν υπέρ των αποφάσεών τους.

5.1.4 Παραδείγματα

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η εργασία με τα φυλλάδια δεν αφορά τη συσσώρευση γνώσεων, αλλά την κατάρτιση δημοκρατικών δεξιοτήτων. Ο στόχος είναι τελικά να οικοδομήσουμε μια στάση στην οποία κάποιος μπορεί να προσεγγίσει με ενσυναίσθηση τις βασικές ανάγκες του και των άλλων και να αναπτύξει ευνοϊκές στρατηγικές ανάλογα.

Ως εκ τούτου, σας συνιστούμε να έχετε ευκαιρίες να εμπλέξετε ενεργά τους μαθητές σας και να τους ζητήσετε να συνεισφέρουν τις σκέψεις και τις ιδέες τους. Τελικά, το υλικό θα πρέπει να παρακινεί τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και υπεύθυνα στην κοινωνία και το υλικό έχει σχεδιαστεί για να επιτρέπει στους μαθητές να το κάνουν αυτό βήμα προς βήμα.

Όταν χρησιμοποιείτε τα φυλλάδια, δώστε προσοχή:

- ➔ Ποικιλία μεθόδων για την προσέλκυση όλων των διαφορετικών τύπων μαθητών, και
- ➔ Πρακτική συνάφεια ώστε οι μαθητές να μπορούν να εφαρμόσουν αυτά που έμαθαν.

Περισσότερα παραδείγματα για το πώς να εισαγάγετε την έννοια των πέντε Βασικών Αναγκών στην τάξη:

Μάθηση μέσω της διδασκαλίας

Ανάλογα με την ηλικία και την ικανότητα συνεργασίας των μαθητών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικές μεθόδους για να εισαγάγουν τους μαθητές στην έννοια. Μια παραλλαγή έχει ήδη εισαχθεί στο τελευταίο κεφάλαιο. Αυτή η μέθοδος είναι κατάλληλη για μικρότερους μαθητές, καθώς ο δάσκαλος μπορεί να ελέγξει πολύ καλά τις σκέψεις και τις συζητήσεις με τον τρόπο που παρουσιάζει το περιεχόμενο και κάνει

ερωτήσεις σχετικά με αυτό. Οι πιο ώριμοι μαθητές μπορούν ήδη να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν περιεχόμενο ανεξάρτητα. Για το σκοπό αυτό, η μέθοδος "μάθηση μέσω της διδασκαλίας" είναι κατάλληλη:

Η τάξη χωρίζεται σε πέντε ομάδες. Σε κάθε ομάδα ανατίθεται μία από τις πέντε βασικές ανάγκες. Το καθήκον των ομάδων είναι να επεξεργαστούν τη βασική ανάγκη στην οποία έχουν ανατεθεί από μόνες τους διαβάζοντας το κείμενο σχετικά με την αντίστοιχη ανάγκη στο φυλλάδιο 1, κεφάλαιο 1 και κάνοντας την άσκηση σε αυτό. Ως «ειδικοί» σε αυτή τη βασική ανάγκη, προετοιμάζουν μια παρουσίαση για την υπόλοιπη τάξη για να εξηγήσουν την ανάγκη στους συμμαθητές τους.

Παιχνίδι ρόλων:

Το κεφάλαιο 5 στο φυλλάδιο 1 (Πώς να εκφράσετε τις ανάγκες) μπορεί να αναπτυχθεί μέσω του παιχνιδιού ρόλων. Δώστε χρόνο στους μαθητές να φανταστούν μια συγκεκριμένη κατάσταση και να σκεφτούν πώς θα εξέφραζαν την ανάγκη τους σε κάποιον άλλο. Τα παιχνίδια ρόλων μπορούν στη συνέχεια είτε να γίνουν μπροστά σε ολόκληρη την τάξη είτε μπορείτε να χωρίσετε την τάξη σε μικρές ομάδες όπου δύο μαθητές κάνουν το παιχνίδι ρόλων και οι άλλοι της ομάδας παρατηρούν και δίνουν ανατροφοδότηση.

Χρησιμοποιώντας τμήματα του παιχνιδιού ACT

Οργανώσαμε ένα παιχνίδι με τα φύλλα χαρακτήρων, κάθε μαθητής ανήκει σε μια ομάδα, μια ομάδα. Όλοι επέλεξαν τον χαρακτήρα που ήθελαν να παίξουν. Παρουσίασαν πρώτα το σωματικό και ψυχολογικό πορτρέτο τους. Στη συνέχεια, κάποιος θα διάβαζε την αρχική κατάσταση που αντιστοιχούσε στο ιστορικό πλαίσιο της ιστορίας και στην αρχική αφηγηματική κατάσταση μέχρι να παρουσιαστεί ένα σχετικό ανατρεπτικό γεγονός. Εξηγήθηκαν επίσης τα πέντε Basic Needs του Glasser και τα ενδιαφέροντά τους να βρουν την υπόλοιπη ιστορία. Οι μαθητές έπαιξαν το παιχνίδι, χρησιμοποιώντας βασικές ανάγκες όπως η δύναμη που μοιάζει με ήρωα και κάρτες επιβίωσης. Η αποκάλυψη της ιστορικής αλήθειας ήταν πηγή ευχαρίστησης είτε επρόκειτο για λογική είτε για αναπάντεχο τέλος.

Διερευνητική μάθηση

Στο μάθημα της ιστορίας, μέσα από τη διερευνητική μάθηση, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με υλικό της εποχής στην οποία αναφέρεται το επεισόδιο (βίντεο, δημοσιεύσεις, φωτογραφίες, ημερολόγια, επισκέψεις σε μουσεία και τόπους όπου έλαβαν χώρα τα ιστορικά γεγονότα) προκειμένου να κατανοήσουν βιωματικά το πλαίσιο της εξέλιξης της δράσης καθώς και τις συνθήκες της εποχής και τους παράγοντες που διαμόρφωσαν τις

προσωπικότητες των πρωταγωνιστών. Στη συνέχεια, τα παιδιά ανέλαβαν ενεργό ρόλο, προτείνοντας εναλλακτικές στάσεις και επιλογές δράσης των ηρώων απέναντι στις κρίσιμες αποφάσεις που κλήθηκαν να πάρουν.

5.1.5 Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές

Προϋποθέσεις επιτυχούς υλοποίησης

Η εργασία στα θέματα αυτού του πακέτου πόρων απαιτεί καλή σχέση μεταξύ του δασκάλου και της αντίστοιχης τάξης: οι νέοι μιλούν στους δασκάλους μόνο όταν αισθάνονται σεβαστοί και αρεστοί. Διαφορετικά, ενδέχεται να υπάρχει αντίσταση στο θέμα.

Επιπλέον, αυτό το θέμα εργασίας χρειάζεται ήδη αναπτυγμένη ικανότητα αυτο-αντανάκλασης των μαθητών, έτσι ώστε να μπορούν να κατανοήσουν τις ανάγκες των άλλων. Αυτό δεν μπορεί πάντα να υποτεθεί. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να γίνονται συμφωνίες μεταξύ τους εκ των προτέρων σχετικά με τον τρόπο εργασίας και για μια εκτιμητική τάξη και ατμόσφαιρα εργασίας. Αυτό προσφέρει πρόσθετες ευκαιρίες μάθησης στους τομείς των βασικών αναγκών και στρατηγικών, καθώς και της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ένας τρόπος για να το εφαρμόσετε αυτό είναι να εργαστείτε σε ένα συμβούλιο τάξης (με καθορισμένα, συγκεκριμένα καθήκοντα). Η φάση της γνωριμίας στην αρχή του σχολείου φαίνεται επίσης να προσφέρεται για αυτό: Αφενός, οι νέοι γνωρίζονται μεταξύ τους μέσω της ανταλλαγής για τις βασικές ανάγκες, αφετέρου, καθορίζουν ταυτόχρονα τη βάση για κοινή εργασία στην τάξη.

Κατανομή χρόνου

Μια βραχυπρόθεσμη κατανόηση της έννοιας μπορεί να επιτευχθεί πιο γρήγορα, αλλά μακροπρόθεσμα αυτό το έργο οδηγεί μόνο σε αλλαγή συμπεριφοράς, εάν αυτή η συναισθηματική-ενσυναισθητική προσέγγιση στη μάθηση επαναλαμβάνεται και εκπαιδεύεται μέσω προσφορών για αλλαγή προοπτικής. Μια περαιτέρω πρόκληση μπορεί επομένως να φανεί στο χρονικό διάστημα που απαιτείται: Ταυτόχρονα με τις πολυάριθμες σχολικές εργασίες και τα ρεκόρ απόδοσης, αυτό το πρόγραμμα δεν μπορεί να υλοποιηθεί λογικά σε λίγα μαθήματα και σε μικρές μπουκιές κατά μήκος του «κανονικού» τρόπου μάθησης κατά τη διάρκεια της εβδομάδας.

Συστάσεις για τη διαχείριση του χρόνου

- ✓ Ανάπτυξη σαφούς χρονοδιαγράμματος για την εφαρμογή των υλικών
- ✓ Εάν είναι απαραίτητο, συνδυάστε τα μαθήματα για να έχετε ένα διπλό μάθημα διαθέσιμο.
- ✓ Δώστε ατομικές ασκήσεις ως εργασία για το σπίτι
- ✓ Συντονιστείτε με συναδέλφους για να εργαστείτε πιο διεπιστημονικά και σε όλα τα μαθήματα.
- ✓ Επιλέξτε μια κατάλληλη στιγμή κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, όταν η πίεση των βαθμών και της απόδοσης δεν είναι τόσο υψηλή και το χρονοδιάγραμμα μπορεί να χωριστεί σε μεμονωμένες ημέρες με τη μορφή εργασίας έργου.

Καθιέρωση μιας βασικής στάσης

Μια πρόκληση στην εργασία με την έννοια των βασικών αναγκών και στρατηγικών μπορεί να είναι ότι δεν είναι ένα περιεχόμενο γνώσης αλλά μια διαδικασία. Πρόκειται για την καθιέρωση μιας βασικής στάσης που προάγει τη δημοκρατία και την κατάρτιση των απαραίτητων ικανοτήτων.

Μερικές συμβουλές για την υποστήριξη αυτής της διαδικασίας:

- ✓ Να αναφέρεστε πάντα στον κόσμο της ζωής των μαθητών σας όσο το δυνατόν περισσότερο.
- ✓ Δείξτε τους πού μπορούν να χρησιμοποιήσουν συγκεκριμένα τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει.
- ✓ Υποστήριξη των νεαρών μαθητών στη σκέψη σχετικά με τους τομείς στους οποίους αυτές οι δεξιότητες μπορούν να τους φανούν χρήσιμες.
- ✓ Ανατρέξτε στις έννοιες ξανά και ξανά στην καθημερινή σχολική ζωή.
- ✓ Βοηθήστε τους μαθητές να ενσωματώσουν τις δεξιότητες στην καθημερινή τους συμπεριφορά.
- ✓ Γίνετε πρότυπο για τους μαθητές σας. Αυτό δεν σημαίνει να γνωρίζετε και να είστε σε θέση να κάνετε τα πάντα τέλεια, αλλά και να προσεγγίζετε τους μαθητές σας με ενσυναίσθηση και να υπερασπίζετε τις δικές σας βασικές ανάγκες.

Κατάλληλη για την ηλικία χρήση των υλικών

Μια μεγάλη πρόκληση για εμάς και με τα δύο αποτελέσματα είναι πάνω από όλα η ηλικία: Ειδικά στην πρώτη και τη δεύτερη τάξη μπορεί να είναι ακόμα λίγο δύσκολο να ασχοληθούμε με τις διαφορετικές ασκήσεις από το φυλλάδιο. Ως εκ τούτου, προτείνεται για το κατώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο να ασχοληθεί με το θέμα πιο εντατικά μόνο στην τρίτη και τέταρτη τάξη.

Οργανώστε μια βραδιά γονέων σχετικά με το θέμα

Παρουσιάστε την ιδέα στους γονείς. Φέρτε παραδείγματα από τα μαθήματα και δείξτε στους γονείς τα αποτελέσματα και τις εργασίες των μαθητών (αποσπάσματα από δοκίμια,

αποσπάσματα από μαθητές, ιστορίες από την καθημερινή σχολική ζωή, παρατηρήσεις, πιθανώς βελτιώσεις στην κοινότητα της τάξης κ.λπ.) Ίσως οι γονείς μπορούν επίσης να συνεισφέρουν με παρατηρήσεις και να αναφέρουν εάν οι νέοι έχουν πει κάτι στο σπίτι.

5.2 Ιστορικά επεισόδια και ταινίες μικρού μήκους

Η έννοια της "εκπαίδευσης κατά της ριζοσπαστικοποίησης" υπάρχει ήδη εδώ και πολύ καιρό και οι εταίροι του έργου υποστηρίζουν την προσέγγιση αυτή 100%. Η σύγχρονη έρευνα του εγκεφάλου έχει αποδείξει επαρκώς ότι αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει μέσω της απλής διδασκαλίας ημερομηνιών και ιστορικών γεγονότων. Για να διεγερθεί η ολιστική μάθηση, πρέπει να αγγιχτούν και τα συναισθήματα. Γι' αυτό και αποτελεί κοινή πρακτική να εμπλέκονται οι μαθητές. Για παράδειγμα, τους πηγαίνουν σε αυθεντικούς τόπους της ναζιστικής φρίκης και τους δείχνουν ντοκιμαντέρ και ταινίες μεγάλου μήκους που προκαλούν αποτροπιασμό, τρόμο και αίσθημα αδυναμίας. Αλλά η προσέγγισή του μπορεί επίσης να διεγείρει στους μαθητές ένα βαθύ αίσθημα δυσπιστίας απέναντι στον εαυτό τους και στην ανθρωπότητα γενικότερα.

Εικόνα 1: Linde, S. (2022). Κατασκευή μαριονετών για μικρού μήκους ταινίας. [Φωτογραφία]. Welten. Kolibri Schule.

Η προσέγγιση του έργου στοχεύει να δείξει έναν πρόσθετο τρόπο αντιμετώπισης της ριζοσπαστικοποίησης: να χρησιμοποιηθεί η ικανότητα των ανθρώπων για ενσυναίσθηση για τη δημιουργία σύνδεσης.

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα δύο στοιχεία της εργαλειοθήκης. Ας μάθουμε από την Ιστορία και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη για να καλέσουν τους μαθητές να εξασκήσουν την ενσυναίσθησή τους:

- Τα τετράδια εργασίας για τα ιστορικά επεισόδια και
- Οι ταινίες μικρού μήκους για τα ιστορικά επεισόδια.

και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη.

Συστάσεις για την ηλικία:

Η εργαλειοθήκη "Μαθαίνοντας από την Ιστορία" μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την 3η τάξη της Α' Λυκείου.

Συνιστώμενα θέματα:

Η εργαλειοθήκη "Μαθαίνοντας από την Ιστορία" είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για χρήση στα μαθήματα της ιστορίας, της πολιτικής αγωγής, της θρησκείας και της ηθικής, καθώς και στον τομέα της διαπολιτισμικής μάθησης.

5.2.1 Περιγραφή και στόχοι

Πέντε φυλλάδια με ιστορικά επεισόδια: Ας μάθουμε από την Ιστορία" σχετικά με την ανάπτυξη της δημοκρατίας μέσω μιας πολυεθνικής και πολυπολιτισμικής προσέγγισης. Οι μαθητές καλούνται να βιώσουν την ιστορία μπαίνοντας στα παπούτσια ενός ατόμου που έλαβε μέρος σε μια σημαντική στιγμή στην ιστορία της δημοκρατίας:

1. Η πορεία των γυναικών στη Γαλλική Επανάσταση
2. Ο αγώνας των γυναικών για το δικαίωμα ψήφου
3. Ο αγώνας των Ελλήνων πολιτών για ένα σύνταγμα
4. Η ένταξη των πρώην σκλάβων στην κοινωνία μετά την απελευθέρωσή τους
5. Ο αγώνας των Σουηδών εργατών για τα δικαιώματά τους

Οι μαθητές μαθαίνουν την κατάσταση και συμπάσχουν με τις βασικές ανάγκες του ατόμου που έχουν επιλέξει. Σε κάποιο σημείο η ιστορία σταματά και οι μαθητές πρέπει να πάρουν μια απόφαση. Χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις που τους δίνονται, προβληματίζονται σχετικά με τις εποικοδομητικές ή μη στρατηγικές της ιστορίας και πώς αυτές επηρέασαν την περαιτέρω πορεία της ιστορίας.

Το φυλλάδιο για τους μαθητές εξοικειώνει τους μαθητές με τις βασικές ανάγκες, όπως τις διατύπωσε ο William Glasser στη θεωρία της επιλογής. Η έννοια αυτή υποθέτει ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν τις ίδιες βασικές ανάγκες. Επομένως, στο επίπεδο των αναγκών, είναι αρκετά εύκολο να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλον. Γίνεται πιο δύσκολο όταν προσπαθούμε να εκπληρώσουμε αυτές τις ανάγκες, επειδή ο καθένας έχει διαφορετικές ιδέες για το πώς να το κάνει αυτό. Επομένως, στο επόμενο βήμα ενθαρρύνουμε τους μαθητές να σκεφτούν πώς μπορούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες όσο το δυνατόν καλύτερα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ανάγκες των άλλων. Τέλος, επειδή πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να μαθαίνουμε από την ιστορία, οι μαθητές εξετάζουν πώς διάφοροι άνθρωποι στο παρελθόν προσπάθησαν να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες και αν το έκαναν με τρόπο που να είναι καλός για όλους τους άλλους.

Η διδασκαλία της Ιστορίας μπορεί να συμβάλει στην εκπαίδευση για τη δημοκρατία όσον αφορά την ανάδειξη των ορόσημων στην ανάπτυξη της δημοκρατίας, την ανάδειξη των αξιών που συνδέονται με τη δημοκρατία, την κατανόηση των διαφορετικών απόψεων των ιστορικών προσωπικοτήτων που εμπλέκονται, προκειμένου οι μαθητές να ενισχύσουν την ικανότητά τους να σέβονται ο ένας τον άλλον, να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και να ενδυναμώνονται ώστε να είναι ενεργοί πολίτες σε κοινωνίες που οι ίδιοι θα συμβάλουν στο να είναι δημοκρατικές.

Η Ιστορία παρουσιάζεται από πολλές οπτικές γωνίες - από την οπτική γωνία της άρχουσας τάξης καθώς και από την οπτική γωνία των καταπιεσμένων. Κατά τη διάρκεια της εργασίας τους με τα Ιστορικά Επεισόδια οι μαθητές βιώνουν και τις δύο πλευρές εναλλάσσοντας τους ρόλους τους. Μέσω αυτής της διαδικασίας και επειδή οι ρόλοι εξετάζονται από την οπτική γωνία των βασικών αναγκών, είναι δυνατόν να εναρμονιστούν φαινομενικά ασύμβατα αντίθετα, να χτιστούν γέφυρες.

Οφέλη της προσέγγισης για τη μαθησιακή κοινότητα:

- *Το μήνυμα δεν έρχεται από "πάνω" (οιειδικοί) προς τα "κάτω" (αυτοί που πρόκειται να μάθουν) αλλά από μαθητή προς μαθητή.*
- *Το γεγονός ότι το περιεχόμενο δημιουργείται από τους μαθητές εξασφαλίζει θετικό αντίκτυπο στην μαθητική κοινότητα.*
- *Οι διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια του μοντάζ και της ανάπτυξης των ταινιών στην τάξη καλλιεργούν πολλές από τις δεξιότητες και τις ικανότητες των μαθητών και αναδεικνύουν τα ταλέντα τους.*

Στα επόμενα μέρη αυτού του κεφαλαίου, θα βρείτε τις περιγραφές ολόκληρης της διαδικασίας δημιουργίας των ταινιών μικρού μήκους, ώστε να μπορείτε να επωφεληθείτε από τις εμπειρίες των εταίρων του έργου. Ωστόσο, μπορείτε επίσης να εφαρμόσετε μόνο τμήματα αυτής ή απλά να χρησιμοποιήσετε τις έτοιμες ταινίες που είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο για να κάνετε την τάξη σας (ή τις τάξεις σας) περιεργή για τα Ιστορικά Επεισόδια ή να τις χρησιμοποιήσετε ως εισαγωγή στο θέμα της δημοκρατίας που πραγματεύεται.

5.2.2 Προετοιμασία των μαθημάτων

Η προετοιμασία σχετίζεται φυσικά σε μεγάλο βαθμό με το τι θέλετε να δουλέψετε με τους μαθητές (όσον αφορά τους μαθησιακούς στόχους), ποιο χρονικό πλαίσιο έχετε στη διάθεσή σας και ποιο θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα (π.χ.: παιχνίδι ρόλων, θέατρο ή ταινία μικρού μήκους).

Ιστορικά Επεισόδια

Εάν οι μαθητές έχουν στη διάθεσή τους ένα smartphone, tablet ή φορητό υπολογιστή, μπορούν να ανοίξουν και να διαβάσουν απευθείας το επιλεγμένο επεισόδιο. Μπορούν επίσης να εκτυπώσουν την έκδοση PDF από τον ιστότοπο.

Προγραμματίστε μία ώρα για την εισαγωγή στο ιστορικό πλαίσιο και την επεξήγηση της κατάστασης- ο ευκολότερος τρόπος θα ήταν, φυσικά, να περάσετε από ένα από τα θέματα της ιστορίας. Φυσικά, μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε πρόσθετο υλικό, όπως βιβλία, ντοκιμαντέρ ή κινηματογραφικές ταινίες, να κάνετε μια εκδρομή σε ένα μουσείο ή σε μια από τις τοποθεσίες ή να χρησιμοποιήσετε ένα χρονολόγιο για να παρουσιάσετε το ιστορικό πλαίσιο. Βασικά, ωστόσο, η περιγραφή στο φυλλάδιο θα πρέπει να είναι επαρκής για να μπορέσετε να μπειτε στην κατάσταση.

Για τα περαιτέρω βήματα (να μπειτε στη θέση των επιμέρους προσώπων, να προβληματιστείτε σχετικά με τις βασικές ανάγκες και να σκεφτείτε τις στρατηγικές) χρειάζεστε τουλάχιστον άλλη μία ώρα. Αν θέλετε να κάνετε ομαδική εργασία, παιχνίδια ρόλων ή παρόμοια, τουλάχιστον μια διπλή ώρα.

Για το συμπέρασμα (σύνδεση με το παρόν, τις δημοκρατικές αξίες και συγκέντρωση των συμπερασμάτων) χρειάζεστε άλλη μία ώρα.

Ταινίες Μικρού Μήκους

Οι ταινίες μικρού μήκους είναι επίσης διαθέσιμες στον ιστότοπο και μπορούν να παιχτούν σε όλη την τάξη, αν έχετε έναν κατάλληλο τοίχο παρουσίασης στην τάξη. Μπορούν επίσης να προβληθούν μεμονωμένα σε ένα smartphone ή tablet. Η διάρκειά τους κυμαίνεται μεταξύ 4 και 7 λεπτών. Για κάθε ταινία μικρού μήκους υπάρχει ένα σύντομο κείμενο που εξηγεί περί τίνος πρόκειται.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα βρείτε μια περιγραφή του τρόπου με τον οποίο δημιουργήθηκαν οι ταινίες μικρού μήκους στο πλαίσιο του προγράμματος European Heart Project.

Εικόνα 2 Rembart, R. (2021). Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της εβδομάδας του έργου στο PMS. [Φωτογραφία]. Graz. Pädagogische Hochschule Steiermark

5.2.3 Χρήση στα μαθήματα

Η προτεινόμενη μεθοδολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε μάθημα του οποίου το περιεχόμενο προσφέρεται, σε διεπιστημονικές δραστηριότητες ή σε εργαστήρια. Η διδακτική μεθοδολογία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Συλλογή Πηγών για το Ιστορικό Επεισόδιο

Υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, οι μαθητές συλλέγουν πηγές (κείμενα, εικόνες, βίντεο κ.λπ.) που περιγράφουν σημαντικά επεισόδια στην ιστορία της δημοκρατίας.

Στάδιο 2: Σε βάθος Ανάλυση του Ιστορικού Επεισοδίου

Οι μαθητές επεξεργάζονται τα επεισόδια (ορόσημα) προκειμένου διαφορετικοί άνθρωποι να περιγράψουν την κατάσταση από τη δική τους οπτική γωνία, έτσι ώστε να δημιουργηθούν διαφορετικές οπτικές της κατάστασης. Εκτός από τα ιστορικά πρόσωπα που εμπλέκονται και των οποίων η άποψη για το γεγονός είναι λίγο πολύ καταγεγραμμένη ιστορικά, οι μαθητές εξετάζουν επίσης την προοπτική των απλών ανθρώπων – είτε πραγματικών είτε φανταστικών – των οποίων η προοπτική πρέπει να περιγραφεί με τον ίδιο τρόπο όπως η προοπτική της άρχουσας τάξης.

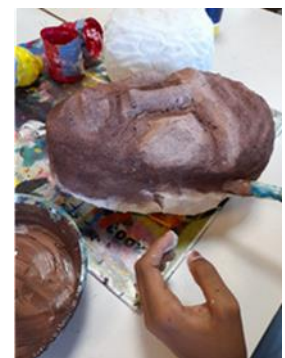
Οι συνθήκες διαβίωσης των πρωταγωνιστών θα πρέπει να παρουσιάζονται με κατανοητό τρόπο και να ενσωματώνονται στο ιστορικό πλαίσιο (κοινωνία, τεχνολογία, οικονομία, πολιτική, θρησκεία, περιβάλλον, πολιτισμός). Οι πηγές και το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να είναι απλά και κατανοητά και όσο το δυνατόν πιο ζωντανά, καθώς το επόμενο στάδιο θα περιλαμβάνει την ανάληψη των διαφορετικών ρόλων από τους μαθητές.

Στάδιο 3: Ανάπτυξη σεναρίου για την ταινία μικρού μήκους

Οι μαθητές πρέπει να βρουν μια ιδέα που είναι σύντομη, συγκεκριμένη και σημαντική για τους κύριους χαρακτήρες. Και παρόλο που όλοι οι χαρακτήρες είναι εξίσου σημαντικοί στο ιστορικό επεισόδιο, το σενάριο της ταινίας μικρού μήκους πρέπει να επικεντρώνεται σε έναν χαρακτήρα ως κύριο χαρακτήρα. Η γνώση της επιθυμίας του κύριου χαρακτήρα στην ιστορία είναι ο πιο σύντομος δρόμος για την κατανόηση και την αποκάλυψη του ποιος είναι ο κύριος χαρακτήρας. Το ιστορικό θα εξελιχθεί γύρω από μια ανάγκη / επιθυμία για κάτι που είναι βαθιά σημαντικό για αυτόν / αυτήν. Στη συνέχεια, η ιστορία πηγάζει από τις προσπάθειες του χαρακτήρα να εκπληρώσει την ανάγκη του, τις αποφάσεις και τις επιλογές που κάνει και τις συνέπειές τους.

Στάδιο 4: Κατασκευή Μαριονετών

Οι μαθητές κατασκευάζουν τις μαριονέτες τους και το σκηνικό για την ταινία μικρού μήκους τους. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι για τις ταινίες μικρού μήκους που δημιουργήθηκαν στα πιλοτικά προγράμματα υπήρχε χρηματοδότηση και ένα επαγγελματικό στούντιο. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι αυτές είναι προϋποθέσεις για τη δημιουργία μιας καλής ταινίας. Είναι σημαντικό να εξηγήσετε στους μαθητές ότι οι μαριονέτες και ο εξοπλισμός δεν χρειάζεται να είναι τέλεια και να φαίνονται επαγγελματικά. Με όχημα τη φαντασία, τυχόν μικρές ατέλειες εξαφανίζονται. Είναι η υποκριτική που δίνει ψυχή στη μαριονέτα, όχι η τελειότητα της κατασκευής ή των υλικών που χρησιμοποιούνται.

Εικόνα 3: Κατασκευή μαριονετών

Στάδιο 5: Γυρίσματα της ταινίας μικρού μήκους

Όπως προαναφέρθηκε, τα γυρίσματα των πιλοτικών ταινιών του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν σε επαγγελματικό

Εικόνα 4: *Linde, S.* (2022). Κατά την διάρκεια γυρίσματος
Graz. IgelTV.

στούντιο με τη συνεχή καθοδήγηση και υποστήριξη σχετικών επαγγελματιών. Οι μαθητές που θα ήθελαν να δημιουργήσουν τη δική τους ταινία μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε διαθέσιμο μέσο κινηματογράφησης από ένα έξυπνο τηλέφωνο έως μια επαγγελματική κάμερα που μπορεί να έχει ένα μέλος της σχολικής κοινότητας ή ακόμα και ένα επαγγελματικό στούντιο που μπορεί να είναι διαθέσιμο στην πόλη τους.

5.2.4 Παραδείγματα από τα πιλοτικά μαθήματα

Στο European Heart Project, ως πρώτο βήμα, οι συμμετέχοντες μαθητές εργάστηκαν με τα φυλλάδια για τα ιστορικά επεισόδια, τα οποία αποτελούν μέρος της εργαλειοθήκης «Ανάγκες και Στρατηγικές». Ως δεύτερο βήμα, αναπτύχθηκε η δομή για τα Φυλλάδια «Ας μάθουμε από την Ιστορία». Στους καθηγητές Ιστορίας δόθηκε ένα πρότυπο για να συμπληρώσουν για το ιστορικό επεισόδιο που επέλεξαν:

Πρότυπο για εκπαιδευτικούς για την ανάπτυξη ενός ιστορικού επεισοδίου

Μαθαίνοντας από την Ιστορία - Περιγραφή κρίσιμου επεισοδίου

Όνομα επεισοδίου:

Βήμα 1: Ολοκληρωμένη περιγραφή των συνθηκών διαβίωσης

Μιλήστε για τη χώρα, τις πολιτικές συνθήκες, την κοινωνία, τις συνθήκες διαβίωσης, τη θρησκεία και τις αξίες. Περιγράψτε επίσης το περιβάλλον διαβίωσης.

Περιγραφή της πρόκλησης / πολιτική κατάσταση

Τι πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές για την κατάσταση στην οποία θα μεταπηδήσουν; Μέσω της αφήγησης, θα πρέπει να είναι μπορούν και ταυτόχρονα να έχουν κίνητρο να εισέλθουν στην ιστορία

Βήμα 2: Εμπλεκόμενοι πρωταγωνιστές

Επιλέξτε και περιγράψτε τουλάχιστον 4 σημαντικούς πρωταγωνιστές του γεγονότος.

Βεβαιωθείτε ότι αυτή η επιλογή περιλαμβάνει

- ανθρώπους στην εξουσία και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, καθώς και
- απλούς ανθρώπους που είτε εμπλέκονται άμεσα είτε επηρεάζονται από τις δράσεις.

Βάλτε τους να πουν την ιστορία τους:

- τις συνθήκες διαβίωσης, την εργασία, το κοινωνικό περιβάλλον,
- τις πεποιθήσεις τους, την άποψή τους, μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε ιστορικά τεκμηριωμένες αναφορές για τα άτομα
- πώς μπήκαν σε αυτή την κατάσταση και τι τους συγκινεί σχετικά με αυτή την κατάσταση κ.λπ..

... Για να μπορέσει ο μαθητής να μπει στη θέση τους και να συμπάσχει μαζί τους.

Βήμα 6: Ενδιάμεση στάση- How συνεχίζεται η ιστορία;

Συνοψίστε σε λίγες προτάσεις πώς συνεχίζεται η ιστορία για τους μεμονωμένους πρωταγωνιστές. Δεν πρέπει να λέγονται πάρα πολλά από το τελικό αποτέλεσμα, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν ακόμα να μπουν στους άλλους ρόλους με όσο το δυνατόν λιγότερη προκατάληψη.

Πώς συνεχίζεται η ιστορία

Σε αυτό το κεφάλαιο, περιγράψτε πώς συνεχίστηκε η ιστορία αυτού του επεισοδίου και ποιες συνέπειες είχαν οι αποφάσεις εκείνη την εποχή. Περιγράψτε το όσο το δυνατόν πιο ζωντανά, ώστε οι μαθητές να ενθαρρυνθούν να εξερευνήσουν τα ευρήματα και να τα συσχετίσουν με το παρόν.

Σε ένα τρίτο βήμα, οι μαθητές δούλεψαν με τους δασκάλους τους σε ένα από τα τέσσερα βιβλιαράκια «Ας μάθουμε από την Ιστορία». Μετά από αυτή τη διαδικασία, κλήθηκαν να επιλέξουν τους σχετικούς πρωταγωνιστές για το σενάριό τους και να αναπτύξουν μία ιστορία. Για το σκοπό αυτό, οι εμπειρογνώμονες του PHST παρείχαν δύο ασκήσεις:

1) Ιδέες για μια ενδιαφέρουσα και συναρπαστική ιστορία

Σκεφτείτε τον κύριο χαρακτήρα σας. δώστε του **ένα όνομα** και ονομάστε **τα χαρακτηριστικά** του. Γράψτε τι έρχεται στο μυαλό σας αυτή τη στιγμή; Τι σκέφτεστε αυτή τη στιγμή;

- **Ποιός ή τί είναι ο χαρακτήρας σας;**
- **Πώς είναι εμφανισιακά;**
- **Πόσων ετών είναι;**
- **Πώς είναι ως χαρακτήρας; (είναι γενναίος ή ανυπόμονος; Είναι ψηλός ή μικρός;)**
- **Έχει πολλούς φίλους;**
- **Μπορεί να κάνει κάτι ιδιαίτερα καλό ή όχι;**

Ανάπτυξη του χαρακτήρα σας

Ο κύριος χαρακτήρας μου είναι...

Ονομάζεται ...

και έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Ορίστε πώς είναι εμφανισιακά:

Ο χαρακτήρας μου έχει ένα μεγάλο όνειρο. Θα ήθελε να...

Αλλά αυτό δεν είναι δυνατό, επειδή...

Ως εκ τούτου,...

Έχει ένα μυστικό:

Αυτό που του αρέσει περισσότερο, είναι...

Φοβάται περισσότερο...

2) Δώστε φωνή στον χαρακτήρα σας

Το τι λέει κάποιος ή πώς μιλάει μπορεί να εκφράσει πολλά για τον χαρακτήρα του. Απαντήστε γραπτώς στις ακόλουθες ερωτήσεις. Κοιτάξτε ξανά την προσωπική σας περιγραφή παραπάνω.

Τι θα έλεγε ο χαρακτήρας σας αν τον ρωτούσατε:

- Τι έχετε ήδη βιώσει;
- Πώς είναι η καθημερινότητά σου;
- Τι σου αρέσει;
- Τι δεν σου αρέσει;
- Τι σου αρέσει πιά πολύ να κάνεις;
- Τι σε ενοχλεί περισσότερο;
- Τι φοβάσαι;
- Τι άλλο θα ήθελες να κάνεις ή να επιτύχεις στη ζωή σου?

Εργαστείτε με τις απαντήσεις από την παραπάνω εργασία και τώρα αφήστε τον χαρακτήρα σας να είναι ο αφηγητής - μας λέει για τη ζωή του.

- Θα πρέπει να εξετάσετε:
- Πώς εκφράζεται η φιγούρα σας;
- Για παράδειγμα, μιλάει πολύ επιτηδευμένα ή ίσως μάλλον απλά;
- Τι είδους φωνή έχει; (π.χ., υψηλή ή χαμηλή;)
- Κάνει κάτι ιδιαίτερο όταν μιλάει;

Εικόνα 5: Sarrigeorgiou, G. (2021). Οι μαριονέτες που δημιούργησε το 3ο Εργαστηριακό Κέντρο Ανατολικής Αττικής. [Photograph]. Rafina. 3rd Laboratory Center of East Attica.

Δραστηριότητες αφήγησης

Ελεύθερη γραφή: Καταγράψτε όλες τις σκέψεις σας χωρίς σταματημό και χωρίς να λαμβάνετε υπόψη την ορθογραφία, τη γραμματική ή οποιονδήποτε από τους συνήθεις κανόνες γραφής. Για περίπου πέντε λεπτά χρησιμοποιώντας ένα μολύβι και ένα φύλλο χαρτιού. Θέμα: κάτι που σας αρέσει.

Διερεύνηση της διάστασης μεταξύ προφορικού και γραπτού λόγου: Γράψτε ένα σύντομο κεφάλαιο για το θέμα Χ (μπορείτε να επιλέξετε οποιοδήποτε θέμα θέλετε). Στη συνέχεια, χρησιμοποιήστε το smartphone σας και καταγράψτε τον εαυτό σας ΕΝΑ λεπτό - "μιλώντας για το θέμα σας Χ" - στη συνέχεια ακούστε το, ηχογραφήστε το ξανά, ακούστε το, καταγράψτε το ξανά και στη συνέχεια γράψτε το. Θα δείτε ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ γραπτών και προφορικών κειμένων.

Χρησιμοποιώντας τον teleprompter: with αυτό το εργαλείο μπορείτε να εργαστείτε στη φωνητική δυναμική μας. (telepromptermirror.com)

Εικόνα 6: Οθόνη του teleprompter [Screenshot].

5.2.5 Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές

Ετοιμότητα των μαθητών

Πριν αρχίσετε να χρησιμοποιείτε το υλικό στην τάξη, σκεφτείτε αν οι μαθητές είναι έτοιμοι να ασχοληθούν με το περιεχόμενο ή αν χρειάζονται περαιτέρω βήματα για την προετοιμασία τους.

Παράδειγμα 1: Δεν αρκεί να εργαζόμαστε για τα δικαιώματα των γυναικών και το δικαίωμα ψήφου των γυναικών μία φορά σε ολόκληρη τη σχολική σταδιοδρομία· η στάση της παιδαγωγικής που αντικατοπτρίζει το φύλο θα πρέπει να επικρατεί καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής σταδιοδρομίας. Ειδικά κατά την εφηβεία, η πίεση να ανήκουν στην ομάδα του φύλου τους είναι υψηλή και κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου σωματικής ανάπτυξης, οι μαθητές μπορεί να αισθάνονται ανασφαλείς, το οποίο στη συνέχεια καλύπτεται. Αυτό δεν ισχύει μόνο για το σχολικό έργο που παρουσιάζεται εδώ και όχι μόνο αποτελεί πρόκληση για το παράδειγμα του μαθήματός μας που παρουσιάζεται εδώ, αλλά πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη στα θέματα του έργου EU Heart.

Παράδειγμα 2: Τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίστηκαν ήταν: το επίπεδο της ομάδας έχει μεγάλες μαθησιακές δυσκολίες και ακόμη περισσότερο στην ξένη γλώσσα στην απομνημόνευση, την προφορά, τις επικοινωνιακές δεξιότητες. Τεχνικά ο χειρισμός των μαριονετών σε ανθρώπινο μέγεθος ήταν δύσκολος, η φροντίδα των μαριονετών, ο συντονισμός των κινήσεων των δύο σωμάτων (ηθοποιών και μαριονετών), η υποκριτική για να ζωντανέψει η μαριονέττα, η απομνημόνευση του διαλόγου ειδικά στα αγγλικά. Ήταν απαραίτητο να βρεθούν παιδαγωγικές στρατηγικές προκειμένου να μειωθούν αυτά τα εμπόδια (απομνημόνευση, οδηγίες σε μεγάλο χαρτί με μεγάλα έγχρωμα γράμματα...). Επιπλέον, οι μαθητές δυσκολεύονταν να διαχειριστούν το χώρο της σκηνής (να κινηθούν, να κοιτάξουν ο ένας τον άλλον κ.λπ.).

Τα δύο παραδείγματα δείχνουν πόσο στην συγκεκριμένη εργασία ο στόχος είναι η διαδρομή.

Θα θέλαμε να σας δώσουμε τις ακόλουθες συστάσεις για αυτήν τη διαδρομή:

- ✓ Δημιουργήστε ένα κλίμα που καθιστά την υποβολή ερωτήσεων, τα λάθη και το να κάνεις λάθος σημαντικό μέρος της μάθησης.
- ✓ Ενθαρρύνετε τους μαθητές να βλέπουν τους εαυτούς τους ως εξερευνητές και να είναι ανοιχτοί σε νέα πράγματα.

- ✓ Ενθαρρύνετε τους μαθητές να βγουν από τη ζώνη άνεσής τους και να δοκιμάσουν νέα πράγματα.
- ✓ Μην περιμένετε από τον εαυτό σας να γνωρίζει τα πάντα, αλλά επιτρέψτε στον εαυτό σας να μάθει επίσης.
- ✓ Έχετε εμπιστοσύνη στους μαθητές σας για να ξεπεράσετε τις προκλήσεις.
- ✓ Αφήστε τους μαθητές σας να αναλάβουν την πρωτοβουλία, ώστε να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Κατανομή χρημάτων

Κατά τον σχεδιασμό της υλοποίησης, λάβετε υπόψη ότι θα προκύψουν δαπάνες:

- Κόστος υλικών

για την κατασκευή των μαριονεττών

για τα σκηνικά και την κατασκευή του φόντου του σκηνικού

- Έξοδα ταξιδιού και εισόδου σε μουσεία κλπ.

Αν θέλετε να ενσωματώσετε το έργο με τις ταινίες μικρού μήκους σε ένα συνολικό διαθεματικό πλαίσιο, μπορεί να χρειαστείτε χρήματα για επισκέψεις σε αυτούς τους ιστορικούς χώρους, τέλη εισόδου για μουσεία ή επισκέψεις σε θέατρα.

5.3 Το παιχνίδι Active Citizen Team (ACT)

Το παιχνίδι Active Citizen Team (ACT) είναι ένα συνεργατικό επιτραπέζιο παιχνίδι που έχει σχεδιαστεί για να ενισχύσει το ομαδικό πνεύμα των μαθητών και να τους βοηθήσει να κατανοήσουν ότι η ομαδική εργασία αποτελεί βασικό στοιχείο μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Το παιχνίδι ενισχύει την εμπειρική μάθηση για την κριτική εξέταση των εννοιών της διαφορετικότητας και της δημοκρατίας. Το παιχνίδι προωθεί μια ενσυναισθητική προσέγγιση του εαυτού μας και του κόσμου της ζωής των άλλων που αποσκοπεί στην ειρηνική συνύπαρξη και δείχνει τρόπους ενεργού συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες. Σύσταση ηλικίας: 15 ετών και άνω.

Οι κύριοι στόχοι του παιχνιδιού είναι να

- Αναπτύξουν την κριτική σκέψη των μαθητών
- Αλληλεπιδρούν έτσι ώστε να μπορούν να προβληματιστούν για τις δικές τους βασικές ανάγκες και να κατανοήσουν τα κίνητρα/βασικές ανάγκες των άλλων

- *Υιοθετήσουν επιθυμητές συμπεριφορές που ενισχύουν την συμμετοχή στα κοινά με βάση την κάλυψη βασικών αναγκών.*

Το παιχνίδι ACT μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μαθήματα και έργα σχετικά με θέματα πολιτικής εκπαίδευσης, ηθικής, κατάρτισης κοινωνικών δεξιοτήτων, επικοινωνίας, δημοκρατίας, ένταξης, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ευρωπαϊκών αξιών κλπ.

5.3.1 Περιγραφή και στόχοι

Το ACT-Game είναι ένα επιτραπέζιο παιχνίδι καρτών συνδυασμένο με διαδικτυακές επεκτάσεις. Αποτελείται από 4 φάσεις, που ονομάζονται επίπεδα, και έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να αφαιρεθούν και να παιχτούν μεμονωμένα στοιχεία. Οι παίκτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα smartphone ή τα tablet τους και να έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακές πληροφορίες σαρώνοντας κωδικούς QR που είναι τυπωμένοι στις κάρτες και τα τραπέζια. Παρόλο που είναι ένα συνεργατικό παιχνίδι, μια ομάδα θα κερδίσει στο τέλος για να παρακινήσει τους μαθητές να συμμετάσχουν και να συνεισφέρουν το καλύτερό τους.

Τα διαδικτυακά στοιχεία και η αλληλεπίδραση της ομάδας υποστηρίζονται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του έργου.

Στόχοι του παιχνιδιού ACT-Game

Αυτό το παιχνίδι δεν έχει μόνο ως στόχο να ενθαρρύνει τους νέους να συμμετάσχουν στην κοινωνία με τις ιδέες τους, αλλά και να τους δώσει τα απαραίτητα εργαλεία για να το κάνουν. Με παιγνιώδη τρόπο, αντιμετωπίζουν φλέγον κοινωνικοπολιτικά ζητήματα και εκπαιδεύουν δεξιότητες που χρειάζονται για να ΕΝΕΡΓΟΥΝ (ACT) ως υπεύθυνοι πολίτες:

Ενσυναίσθηση, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν ανάγκες

Ανοιχτό μυαλό, που θα οδηγήσει την εξερεύνηση νέων μονοπατιών

Ηγεσία, για να μπορεί να καθοδηγεί τους άλλους χωρίς να τους εξουσιάζει

Σύνεση και ευθύνη για τη λήψη θαρραλέων αποφάσεων.

Ικανότητα συνεργασίας με άλλους που δεν συμμερίζονται την ίδια γνώμη.

Δεξιότητες επικοινωνίας που θα οδηγήσουν σε ουσιαστική επαφή με άλλους.

Βασικές πληροφορίες:

- Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των πέντε μελών. Οι ομάδες παίζουν αυτόνομα.
- Όλο το υλικό μπορεί να μεταφορτωθεί από την ιστοσελίδα του έργου.
- Για ορισμένες εργασίες οι μαθητές θα χρειαστούν ένα smartphone.
- Το παιχνίδι παίζεται σε τέσσερα επίπεδα. Κάθε επίπεδο είναι διαφορετικό.

Επίπεδο 1

- Στο επίπεδο 1, κάθε ομάδα **αναπτύσσει μια συναρπαστική κατάσταση εκκίνησης** (ένα πρόβλημα που πρέπει να λυθεί) με τη βοήθεια τεσσάρων καρτών. Στη συνέχεια, οι ομάδες παρουσιάζουν την ιστορία τους στην τάξη και λαμβάνουν πόντους για αυτήν.

Επίπεδο 2

- Για να λύσουν το πρόβλημα της αρχικής τους κατάστασης, οι ομάδες χρειάζονται τη βοήθεια των **avatars**. Πρέπει να **ταιριάξουν σωστά τις κάρτες κατάστασης με τη βασική ανάγκη στην** οποία ανήκει το avatar. Ο κωδικός QR σε κάθε κάρτα οδηγεί στη λύση.

Επίπεδο 3

- **ACT – Φάση Δράσης:** Κάθε μέλος της ομάδας έχει γίνει ειδικός σε μια συγκεκριμένη βασική ανάγκη μέσω της κάρτας υπερδύναμης που έλαβε στο επίπεδο 2. Αυτό το μέλος της ομάδας **αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο** στη σχετική Δράση, έτσι ώστε μαζί να μπορούν να βρουν μια καλή **λύση στο πρόβλημα** στην αρχική τους κατάσταση. Μπορείτε να βρείτε λεπτομερείς πληροφορίες για αυτή τη φάση παρακάτω.

Επίπεδο 4

- ➔ **Αξιολόγηση:** Οι μεμονωμένες ομάδες παρουσιάζουν τις λύσεις που έχουν βρει στην κατηγορία και λαμβάνουν ξανά πόντους για αυτό. Ο νικητής είναι η ομάδα με τους περισσότερους πόντους.

5.3.2 Προετοιμασία των μαθημάτων

Για το παιχνίδι ACT, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κατεβάσουν ένα ξεχωριστό εγχειρίδιο καθώς και να αντιγράψουν πρότυπα. Κάθε ένα από τα τέσσερα επίπεδα παιχνιδιού απαιτεί τα δικά του υλικά. Ο αριθμός των υλικών που απαιτούνται εξαρτάται από τον αριθμό των ομάδων (δείτε "Χρήση στην τάξη").

Ο καλύτερος τρόπος για να προετοιμαστείτε για τη χρήση του παιχνιδιού στην τάξη είναι να διαβάσετε το εγχειρίδιο του δασκάλου και να εξοικειωθείτε με τα υλικά (κάρτες, πίνακες παιχνιδιών, κείμενα σε κωδικούς QR και οδηγίες για τους μαθητές). Το εγχειρίδιο περιέχει σαφείς οδηγίες βήμα προς βήμα για τον δάσκαλο που οδηγεί το παιχνίδι στην τάξη. Παρακάτω, στα κεφάλαια "Παραδείγματα" και "Γεραιτέρω επιλογές", θα βρείτε περισσότερες προτάσεις για τη χρήση του παιχνιδιού.

Επισκόπηση των απαιτούμενων υλικών

- Ταμπλό παιχνιδιού 1, 2, 3 και 4
- 40 κάρτες προσώπων
- 24 κάρτες τοποθεσιών
- 24 κάρτες θεμάτων
- 55 κάρτες συνθηκών
- 5 κάρτες υπερδυνάμεων
- Εγχειρίδιο "Οδηγίες για υπερήρωες"
- ACT - Εγχειρίδιο παιχνιδιού για εκπαιδευτικούς

5.3.3 Χρήση στα μαθήματα

Το ACT - Game βασίζεται στις βασικές γνώσεις από τα δύο τεύχη "Βασικές Ανθρώπινες Ανάγκες" και "Στρατηγικές για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών".

Επισκόπηση του περιεχομένου και διάρκεια των επιμέρους επιπέδων παιχνιδιού:

Τα επίπεδα 1 και 2 μπορούν να ολοκληρωθούν σε ένα σχολικό μάθημα.

Τα επίπεδα 3 και 4 θα πρέπει να ολοκληρωθούν μαζί, αν είναι δυνατόν, έτσι ώστε οι παίκτες να μπορούν να μπουν στη φιλοσοφία του παιχνιδιού και να μην αποκοπούν από τη ροή του παιχνιδιού. Αυτό απαιτεί τουλάχιστον ένα διπλό μάθημα.

<i>Επίπεδο</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Περιβάλλον</i>	<i>Διάρκεια (σε λεπτά)</i>
1	▪ Ανάπτυξη της αρχικής κατάστασης	Ομάδα	10
	▪ Αξιολόγηση των αρχικών καταστάσεων	Ομάδα, Τάξη	20
2	▪ Επίκληση των avatar	Ομάδα	10
3	▪ Σεβασμός	Ομάδα	15
	▪ Εξερεύνηση	Ομάδα	15
	▪ Προτεραιοποίηση	Ομάδα	15
	▪ Decide	Ομάδα	15
	▪ Contact	Ομάδα	15
4	▪ Αξιολόγηση	Ομάδα, Τάξη	30

ACT-Φάση

Το ACT-Phase (Επίπεδο 3) είναι ο πυρήνας του παιχνιδιού, καθώς παρέχει μια βήμα-προς-βήμα εισαγωγή στη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Παρακάτω περιγράφονται οι βασικές ιδέες πίσω από τις μεμονωμένες ενέργειες.

Δράση 1 ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Αναγνωρίστε τις διαφορετικές ανάγκες

Σε αυτή την πρώτη Δράση οι μαθητές θα πάρουν τη θέση/ρόλο των εμπλεκόμενων ατόμων της ιστορίας τους, για να αποκτήσουν μια πιο ολιστική άποψη της κατάστασης. Αυτό θα χρησιμεύσει ως σημείο εκκίνησης για περαιτέρω δράσεις. Πολύ συχνά αυτό το βήμα παραλείπεται για οικονομία χρόνου, όμως αυτή η δράση είναι πολύ σημαντική για την εξεύρεση μιας βιώσιμης λύσης στην οποία μπορούν να συμφωνήσουν όλα τα μέρη. Με αυτή την άσκηση, οι μαθητές εκπαιδεύονται για να ...

- Αποκτήσουν ενσυναίσθηση και να καταφέρουν να κατανοήσουν τις ανάγκες άλλων ατόμων
- Μπορούν να αντιμετωπίσουν ένα πρόβλημα/μια κατάσταση από διαφορετικές οπτικές γωνίες
- Μπορούν να αναλύσουν αποτελεσματικά μια κατάσταση εστιάζοντας στο πρόβλημα

Δράση 2 – ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες

Το επόμενο λάθος που κάνουν συχνά οι άνθρωποι όταν αναπτύσσουν μια στρατηγική για την επίλυση ενός προβλήματος είναι να πάρουν πάρα πολλά γεγονότα ως αποδεδειγμένα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η επόμενη ενέργεια στο παιχνίδι ACT είναι να μάθετε όσο το δυνατόν περισσότερα για το πρόβλημα. Τα πλεονεκτήματα είναι ότι οι μαθητές πρέπει ...

- Να θέσουν κρίσιμες ερωτήσεις
- Να χρησιμοποιήσουν αξιόπιστες πηγές
- Να προσδιορίσουν σημαντικές πληροφορίες

Το σύνθημα είναι: Όσο περισσότερα γνωρίζετε, τόσο περισσότερες ευκαιρίες βρίσκετε.

Δράση 3 – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ

Εντοπίστε τις ευκαιρίες σας για δράση

- Τώρα κινούμαστε προς τη λύση. Για να μπορέσετε να προετοιμάσετε μια καλή απόφαση, χρειάζεστε κριτήρια: Τι κάνει μια καλή στρατηγική λύση; Αν και τα κριτήρια είναι αρκετά απλά, αυτό το σημαντικό βήμα συχνά δεν γίνεται. Ωστόσο, τα πλεονεκτήματα είναι προφανή: η λήψη αποφάσεων είναι πλήρως προετοιμασμένη και προχωρά πιο εύκολα. Σε αυτή τη Δράση οι μαθητές μαθαίνουν ...

- Να διακρίνουν μια καλή από μια κακή στρατηγική
- Να εξετάσουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας λύσης
- Να λάβουν υπόψη την ευημερία και τις ανάγκες των άλλων
- Να αναζητήσουν εναλλακτικές επιλογές
- Να γνωρίσουν την ποικιλότητα και τον αντίκτυπο των διαφορετικών επιλογών και αποφάσεων

Δράση 4 – ΑΠΟΦΑΣΗ

Βρείτε την καλύτερη πιθανή στρατηγική

Ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνονται συνήθως οι αποφάσεις είναι με ψηφοφορία. Επιλέγεται η λύση που παίρνει τις περισσότερες ψήφους, ανεξάρτητα από το πόσες ψήφους διαφωνίας καταμετρώνται και συνήθως χωρίς καν να γίνουν γνωστές. Αυτό συχνά οδηγεί σε λύσεις που δεν υποστηρίζονται από όλους, ίσως παθητικά ή ακόμη και ενεργά σαμποτάρονται. Εδώ, παρουσιάζεται ένας τρόπος λήψης αποφάσεων στον οποίο δεν υπάρχουν ηττημένοι, στον οποίο όλοι μπορούν μόνο να κερδίσουν. Ονομάζεται συστημική συναινετική. Με τη χρήση αυτού του εργαλείου, οι μαθητές μαθαίνουν ...

- Να συμβάλλουν στην πιθανή λύση
- Να θεωρούν την ποικιλία στις γνώμες ως πλεονέκτημα
- Να μπορούν να προσαρμοστούν
- Να μπορούν να χρησιμοποιούν τον αντίλογο για να καταλήξουν σε καλύτερη λύση.

Δράση 5 – ΕΠΑΦΗ

Έλα σε επικοινωνία!

Είναι συνήθως εύκολο για εμάς να έρθουμε σε επαφή με φίλους με τους οποίους μοιραζόμαστε τις ίδιες απόψεις, αλλά τι γίνεται με εκείνους που νομίζουν πως γνωρίζουν τα πάντα ή με άτομα που διαφωνούν μαζί μας, που μπορεί ακόμη και να μας συμπεριφέρονται άδικα ή να μας απειλούν;

Ακολουθώντας τα τέσσερα βήματα μη βίαιης επικοινωνίας του Marshall Rosenberg, οι μαθητές σκέφτονται πώς μπορούν να παρουσιάσουν τη λύση που βρήκαν, έτσι ώστε οι ομόλογοί τους να μπορούν να συμφωνήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο. Με αυτόν τον τρόπο, μαθαίνουν και εκπαιδεύονται ...

- να βλέπουν και να αναγνωρίζουν τις ανάγκες του συνομιλητή τους
- να διατυπώσουν τις δικές τους ανάγκες
- να διακρίνουν τα στάδια μεταξύ περιγραφής, ερμηνείας και αξιολόγησης

- ώστε να μπορούν να προσεγγίσουν κάποιον με διαφορετική γνώμη
- να διατυπώσουν μια πρόταση με τρόπο που το άλλο άτομο μπορεί να κατανοήσει

Ακόμα κι αν οι ομάδες παίζουν ανεξάρτητα τα επίπεδα και τις ενέργειες του παιχνιδιού ACT, ο δάσκαλος θα πρέπει να είναι πρόθυμος να υποστηρίξει και να απαντήσει σε ερωτήσεις ανά πάσα στιγμή. Περισσότερα για αυτό θα βρείτε στο κεφάλαιο "Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές".

5.3.4 Παραδείγματα

Στο εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς, η διαδικασία του παιχνιδιού από το επίπεδο 1 έως το επίπεδο 4 περιγράφεται λεπτομερώς και απεικονίζεται με παραδείγματα. Μπορείτε να το κατεβάσετε από την ιστοσελίδα του έργου.

5.3.5 Πιθανά εμπόδια και περαιτέρω επιλογές

Συνιστάται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους ακόλουθους τομείς προκειμένου το παιχνίδι ACT να επιτύχει την αναμενόμενη επιτυχία:

- Για τη μαθησιακή επιτυχία αυτού του παιχνιδιού, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί που συνοδεύουν την τάξη να είναι καλά προετοιμασμένοι. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο κεφάλαιο 4.3.2. Απαιτούνται βασικές γνώσεις σχετικά με την έννοια των πέντε βασικών αναγκών και τις στρατηγικές για την εκπλήρωσή τους.
- Το παιχνίδι γίνεται με την τάξη μόνο αν υπάρχει το απαραίτητο κλίμα (αμοιβαία υποστήριξη, σοβαρότητα, κουλτούρα λάθους).
- Μην παίζετε το παιχνίδι με την τάξη εάν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος. Ο χρόνος που δίνεται στη φάση ACT είναι μάλλον σφιχτά υπολογισμένος και η μία ή η άλλη ομάδα μπορεί να χρειαστεί λίγο περισσότερο.
- Ένας μόνο δάσκαλος μπορεί να έχει αρκετά μεγάλες δυσκολίες σε στιγμές που πολλές ομάδες χρειάζονται υποστήριξη ταυτόχρονα.

Περαιτέρω επιλογές

Παρόλο που το παιχνίδι ACT έχει σχεδιαστεί για να έχει μια λογική ακολουθία, τμήματά του μπορούν να αφαιρεθούν και να δοθούν στην τάξη ως συγκεκριμένες ασκήσεις.

Επίπεδο 1:

Το ταμπλό του παιχνιδιού και οι κάρτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αφορμή για συζητήσεις σχετικά με τρέχοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα. Όλες οι κάρτες θεμάτων περιέχουν έναν κωδικό QR που οδηγεί σε συμπυκνωμένες σε βάθος πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα.

Παραδείγματα περαιτέρω χρήσεων στην τάξη:

- Οι μαθητές δημιουργούν μια ιστορία για ένα πρόβλημα όπως περιγράφεται στις οδηγίες για το Επίπεδο 1.
  1. Ατομική εργασία με τη μορφή δοκίμιου
  2. Ομαδική εργασία, ενδεχομένως σε συνδυασμό με έρευνα επί του θέματος
  3. Ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει μία ή περισσότερες από τις κάρτες θεμάτων με τις οποίες θα εργαστεί.
- Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί μόνο τις κάρτες θεμάτων για να εισαγάγει ένα θέμα.
- Ο δάσκαλος χωρίζει την τάξη σε ομάδες 3-5 μαθητών και τους δίνει τον ίδιο συνδυασμό καρτών. Κάθε ομάδα έρχεται με μια ιστορία και στη συνέχεια η ιστορία παρουσιάζεται στις άλλες ομάδες.

Επίπεδο 2:

Με τη βοήθεια του ταμπλό του παιχνιδιού και των καρτών, οι μαθητές μπορούν να δοκιμάσουν τις γνώσεις τους για τις 5 Βασικές Ανάγκες σύμφωνα με τον William Glasser και να αποκτήσουν ένα avatar.

Παραδείγματα περαιτέρω χρήσεων στην τάξη:

- Εξάσκηση στις 5 βασικές ανάγκες: Αυτή η ακολουθία μπορεί επίσης να παιχτεί αν αυτή τη στιγμή εργάζεστε με το φυλλάδιο 1 "Βασικές Ανθρώπινες Ανάγκες" και θέλετε να εμβαθύνετε σε αυτά που έχετε μάθει. Συνιστάται να διατηρήσετε τη ρύθμιση των ομάδων των πέντε (όπως περιγράφεται στις οδηγίες).
- Οι κάρτες avatar μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παιχνίδια ρόλων στα οποία οι μαθητές ενεργούν σύμφωνα με τις υπερδυνάμεις που τους έχουν δοθεί.

Επίπεδο3:

Το επίπεδο 3 είναι ένα κουτί πολύτιμων εργαλείων με τα οποία οι μαθητές μπορούν να ασκήσουν τις δημοκρατικές τους δεξιότητες. Κάθε μία από τις πέντε ενέργειες μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ξεχωριστά στην τάξη. Εάν οι μαθητές έχουν παίξει το παιχνίδι ACT στο παρελθόν, θα είναι εξοικειωμένοι με τις ενέργειες και θα πρέπει να μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν σε άλλα πλαίσια. Ο πίνακας παιχνιδιών 3 δίνει μια καλή επισκόπηση των διαφόρων ενεργειών.

Παραδείγματα πιθανών χρήσεων στην τάξη:

ΣΕΒΑΣΜΟΣ - Χρησιμοποιήστε στην τάξη για τα θέματα επικοινωνίας και συγκρούσεων ή για να συζητήσετε συγκεκριμένες καταστάσεις σύγκρουσης στην τάξη.

ΕΡΕΥΝΑ - Χρήση στην τάξη σε θέματα συλλογής πληροφοριών και γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ - Αυτή η ακολουθία μπορεί επίσης να παιχτεί εάν εργάζεστε επί του παρόντος με το φυλλάδιο 2 "Στρατηγικές για την εκπλήρωση βασικών αναγκών" και θέλετε να εμβαθύνετε σε αυτά που έχετε μάθει. Συνιστάται να διατηρήσετε τη ρύθμιση των ομάδων των πέντε (όπως περιγράφεται στις οδηγίες).

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ - Η δραστηριότητα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σε μαθήματα σχετικά με το θέμα των συγκρούσεων μετά τη δραστηριότητα 1. ΣΕΒΑΣΜΟΣ προκειμένου να εργαστούμε σε στρατηγικές επίλυσης.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ - Η επεξεργασία χρήσιμων στρατηγικών και προσεγγίσεων για λύσεις συμβάλλει σημαντικά στην κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών και αποτελεί σημαντικό μέρος της σχολικής κουλτούρας. Έτσι, υπάρχουν πολλές άλλες χρήσεις για αυτήν την άσκηση ως οριζόντιο θέμα.

DECIDE- Η συστημική οικοδόμηση συναίνεσης είναι ένα ουσιαστικό δημοκρατικό εργαλείο και μπορεί να εφαρμοστεί και να χρησιμοποιηθεί όποτε χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις που υποστηρίζονται από όλους. Η χρήση της συστημικής συναίνεσης αυξάνει τη συμμετοχική προσέγγιση στο πλαίσιο της σχολικής κουλτούρας.

CONTACT - Γράψτε τα τέσσερα βήματα (διαθέσιμα ως παράρτημα στον οδηγό του εκπαιδευτικού) σε μια αφίσα ή εκτυπώστε το έγγραφο.

- Μπορείτε να εξασκηθείτε στα τέσσερα βήματα με τους μαθητές σε παιχνίδια ρόλων.
- Εάν έχετε ένα συμβούλιο τάξης ή ένα συμβούλιο μαθητών στο σχολείο σας, οι προτάσεις ή οι επιθυμίες μπορούν να διατυπωθούν με αυτόν τον τρόπο.
- Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός για συζήτηση σε καταστάσεις σύγκρουσης.

Επίπεδο 4:

Οι μαθητές αξιολογούν την ομαδική εργασία τους και τα αποτελέσματα από τη φάση ACT.

- Ο πίνακας ομαδικής εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιαδήποτε άλλη ομαδική εργασία. Με τη βοήθειά του, οι συμμαθητές μπορούν να δώσουν δομημένη ανατροφοδότηση και κάθε μαθητής λαμβάνει άμεση ανατροφοδότηση σχετικά με τις συνεισφορές του.
- Στη συνολική αξιολόγηση, οι ομάδες καλούνται να κατανείμουν τους βαθμούς που έλαβαν σε προηγούμενη αξιολόγηση μεταξύ των άλλων ομάδων. Σε αντάλλαγμα, λαμβάνουν τους πόντους τους. Αυτή η διαδικασία καθιστά τις διαδικασίες κοινωνικής εξίσωσης απτές. Στην ΕΕ, για παράδειγμα, υπάρχουν επίσης χώρες που πληρώνουν περισσότερα από άλλες χώρες επειδή έχουν καλύτερη κατάσταση εκκίνησης. Σε ατομικό επίπεδο, επίσης, υπάρχουν άνθρωποι που έχουν ήδη πολύ περισσότερες ευκαιρίες και δυνατότητες από άλλους ανθρώπους όταν γεννιούνται. Αυτή η εμπειρία μπορεί να δουλευτεί σε πολλές κατευθύνσεις.
- Οι μαθητές γράφουν ένα δοκίμιο με τις δικές τους σκέψεις.
- Οι μαθητές συζητούν σε ομάδες, τι θεωρούν δίκαιο και τι όχι.
- Οι μαθητές πρέπει να αναζητήσουν παραδείγματα για το πώς η ΕΕ προσπαθεί να εξισορροπήσει την κοινωνική αδικία.

6 Εφαρμογή του υλικού σε διαφορετικά περιβάλλοντα

Μερικές ιδέες για περαιτέρω χρήση του εκπαιδευτικού υλικού του έργου παρουσιάζονται παρακάτω.

6.1 Χρήση σε ένα μάθημα

Εισηγήσεις από σχολεία για περαιτέρω χρήση του υλικού ανά μάθημα:

6.1.1 Μαθήματα Ιστορίας

Στα μαθήματα ιστορίας, μέσω της διερευνητικής μάθησης, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με υλικό της εποχής στο οποίο αναφέρονται τα ιστορικά επεισόδια (βίντεο, δημοσιεύσεις, φωτογραφίες, ημερολόγια, επισκέψεις σε μουσεία και τόπους όπου έλαβαν χώρα τα ιστορικά γεγονότα) προκειμένου να κατανοήσουν βιωματικά το πλαίσιο της εξέλιξης της δράσης καθώς και τις συνθήκες της εποχής και τους παράγοντες που διαμόρφωσαν τις προσωπικότητες των Πρωταγωνιστές. Οι μαθητές μπορούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο, προτείνοντας εναλλακτικές στάσεις και επιλογές δράσης των ηρώων απέναντι στις κρίσιμες αποφάσεις που κλήθηκαν να λάβουν.

6.1.2 Πολιτική και αγωγή του πολίτη – μαθήματα

Τα Ιστορικά Επεισόδια <Ας μάθουμε από την Ιστορία> αποτελούν πλούσια πηγή ιδεών για την αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων δημοκρατίας και δημοκρατικών αξιών. Οι ερωτήσεις διεγείρουν την κριτική σκέψη και οι μαθητές ενθαρρύνονται να συμπάσχουν με τους κυβερνώντες καθώς και με τους μειονεκτούντες. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν ένα επεισόδιο-φυλλάδιο και να το χρησιμοποιήσουν ως βιβλίο εργασίας.

Παράδειγμα από την Ελλάδα: Στο πλαίσιο του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας, οι μαθητές εξοικειώθηκαν με τις έννοιες της υπεύθυνης δημοκρατικής συμπεριφοράς και της ανάληψης ευθυνών απέναντι στην κοινωνία στο σύνολό της. Τα φυλλάδια χρησιμοποιήθηκαν από τους μαθητές δραματοποιώντας υποθετικά σενάρια προκειμένου να ενοποιήσουν τις παραπάνω έννοιες με βιωματικό τρόπο.

Το ACT-Game μπορεί επίσης να συνιστάται να παίζεται σε αυτό το πλαίσιο.

6.1.3 Μαθήματα γλώσσας

Καθώς το υλικό είναι διαθέσιμο στις γλώσσες Αγγλικά, Γερμανικά, Ελληνικά και Γαλλικά, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν επιλεγμένα τμήματά τους για γλωσσική κατάρτιση. Δύο παραδείγματα:

- Οι κάρτες ACT Game Επίπεδο 3 Δράση 1 μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη ξένων γλωσσών για την ανάπτυξη ιστοριών. Οι όροι είναι τυπωμένοι στις κάρτες στα αγγλικά, γερμανικά, ελληνικά και γαλλικά.
- Οι ταινίες μικρού μήκους μπορούν να προβληθούν στους μαθητές στην αντίστοιχη ξένη γλώσσα και θα συνοψίσουν το περιεχόμενο.

6.1.4 Ηθική – μαθήματα

Το φυλλάδιο 1 μπορεί να συνιστάται για την εισαγωγή της έννοιας των πέντε βασικών αναγκών στο πλαίσιο των μαθημάτων ηθικής. Το φυλλάδιο 2 καλεί τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με τις στρατηγικές τους για την κάλυψη των αναγκών τους και τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία, η οποία αποτελεί επίσης σημαντικό θέμα στην ηθική-εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν επιλεγμένες θεματικές κάρτες του ACT-Game Level 1 ως υλικό (π.χ. Πολιτισμός, Ανοχή, Παράδοση, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Κριτική Σκέψη, ...).

Παράδειγμα από την Ελλάδα: Με βάση το φυλλάδιο <Ας μάθουμε από την Ιστορία>, έγινε συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις αξίες (προσωπικές και κοινωνικές) και τη σημασία της διαμόρφωσης ενός κώδικα αξιών για την ατομική και κοινωνική ευημερία σε μια σειρά μαθημάτων.

6.2 Χρήση των υλικών σε εργαστήριο

Όλα τα υλικά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο ενός εργαστηρίου. Σε αυτό το πλαίσιο είναι ίσως ακόμη πιο εύκολο, καθώς η δομή του ωρολογίου προγράμματος σπουδών της κλασικής σχολής μπορεί να περιορίσει τις δυνατότητες εργασίας με το υλικό EUROPEAN HEART.

Ειδικά η προετοιμασία των ταινιών μικρού μήκους, στις οποίες συνδυάζονται τα θέματα ιστορία, γλώσσα και τέχνες, είναι πολύ κατάλληλη για ένα εργαστήριο για τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα ή παρόμοια θέματα. Για παράδειγμα, η ομάδα των μαθητών που συμμετείχαν στη δημιουργία των Ταινιών Μικρού Μήκους πραγματοποίησε

τετράωρες εβδομαδιαίες συναντήσεις στις οποίες εξασκήθηκαν στο χειρισμό μαριονετών ενώ ενεργούσαν χρησιμοποιώντας τις δικές τους φωνές.

Πιθανά θέματα εργαστηρίων είναι η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η επικοινωνία, η διαχείριση συγκρούσεων, η διαπολιτισμική εργασία, η κριτική σκέψη και παρόμοια.

6.3 Χρήση του υλικού σε διαθεματικά πρότζεκτ

Η εξοικείωση με το υλικό EUROPEAN HEART θα σας δώσει σίγουρα πολλές ιδέες για το πώς να εργαστείτε σε όλα τα θέματα. Τουλάχιστον, αυτό συνέβη με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στον πιλότο. Εδώ είναι ένα από τα πολλά παραδείγματα:

Στην Ελλάδα, σε μάθημα όπως η βιολογία, όπου ερευνηθήκε η προέλευση και το είδος των φυτών με τα οποία η βασίλισσα Αμαλία στόλιζε τον Εθνικό Κήπο. Επίσης, στην Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στη σημερινή Βουλή των Ελλήνων, η οποία στεγάζεται στο κτίριο που χτίστηκε ως παλάτι του βασιλιά Όθωνα και της βασίλισσας Αμαλίας.

6.4 Συμπέρασμα

Η πιλοτική εφαρμογή των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων του έργου σε άλλες εκπαιδευτικές βαθμίδες της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης αποδεικνύει ότι είναι κατάλληλοι και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με κατάλληλες προσαρμογές στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των ομάδων.

Αυτό το εύρημα είναι σημαντικό τόσο από την άποψη της διάδοσης των προϊόντων του έργου όσο και ειδικά από την άποψη της βιωσιμότητας, καθώς μπορεί να διαπιστωθεί ότι διάφοροι οργανισμοί όπως ένα δημόσιο δημοτικό σχολείο και ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα μπόρεσαν να χρησιμοποιήσουν τους ΑΕΠ χωρίς να απαιτούν πόρους πέρα από τα συνηθισμένα φθηνά υλικά που συνήθως βρίσκονται εύκολα σε ένα σχολείο ή ένα γραφείο.

6.5 Λεπτομερέστερες πληροφορίες και παραδείγματα

Θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή και τη χρήση των υλικών στην Ενότητα 5. Διατίθεται επίσης δωρεάν στην ιστοσελίδα του έργου.

7 Περαιτέρω υλικά

7.1 Βιβλία και σύνδεσμοι προς τις Έννοιες

Glasser, W. (2007) *Choice Theory: A New Psychology of Personal Freedom*. HarperCollins Publishers Inc.

Maslow, A. H. (1943) *A Theory of Human Motivation*. In: *Psychological Review*. Vol. 50 #4, p. 370–396

Maslow, A. H. (1954) *Motivation and Personality*. new york harper & row publishers

Rosenberg, M. B. (2002). *Nonviolent communication: A language of compassion*. Encinitas, CA: Puddledancer press

Rosenberg, M. B. (2004). *The heart of social change: How to make a difference in your world*. PuddleDancer Press.

Glasser, W. (16.12.2022) *Choic Ttheory: quality school and classroom*: <https://www.e-glasser.org/choice-theory-quality-school-and-classroom/>

Glasser, W. (16.12.2022) *Classroom Management-Theorists and Theories*:
https://en.wikibooks.org/wiki/Classroom_Management_Theorists_and_Theories/William_Glasser

7.2 Βιβλία και σύνδεσμοι για τη συμπλήρωση των Ιστορικών Επεισοδίων

Adichie, C. N. (2014). *We should all be feminists. (English lessons)*. Knopf Doubleday Publishing Group

French Revolution Unit Plan (30.10.2014)

<https://miserinslack.weebly.com/uploads/4/0/5/1/40514053/erinslackunitplan.pdf>

DE:

Adelmaier, W. und Wandl, M. (2000) *So lebten die Frauen in der Geschichte*. Öbv & Hpt.

Eismann, S. (2020) *Ene, mene, Missy. Die Superkräfte des Feminismus*. FISCHER Kinder- und Jugendtaschenbuch

Strickson, R. & Stokowski, M. (2019). *We are Feminists! Eine kurze Geschichte der Frauenrechte*. Prestel

Reihe "Aufbruch der Frauen - Acht Wegbegleiterinnen der österreichischen Frauenbewegung" <https://media.edutube.at/media/Aufbruch+der+Frauen+-+Karoline+von+Perin%2C+Marianne+Hainisch+und+Bertha+von+Suttner+%281+3%29/0ckhtcjtp/1084>)

FILM-Tipp „Die Dohnal“

SONG: Gustav „Die Hälfte des Himmels“ https://www.youtube.com/watch?v=s_vFziFvdn8

Instagram: #100FrauenProjekt

7.3 Πόροι για τη συμπλήρωση του παιχνιδιού ACT

Συστημική Συναινετική

Smart Rural 21 (16.12.2022) *Citizen involvement through Systemic Consensing.*

<https://www.smartrural21.eu/roadmap-toolbox/citizen-involvement-and-through-systemic-consensing/>

Open Practice Library (16.12.2022) *Systemic Consensing - How to find minimal viable decisions in a group.* <https://openpracticelibrary.com/practice/systemic-consensing/>

DE:

Free online-consensing tool: <https://openpracticelibrary.com/practice/systemic-consensing/>

Ασφαλής αναζήτηση στο διαδίκτυο

Συμβουλές αναζήτησης Google (08.09.2022) Οισυμβουλές αναζήτησης Google θα σας εξοικονομήσουν τόνους χρόνου <https://alwaysnetworks.co.uk/these-google-search-tips-will-save-you-tons-of-time/>

Παρακολούθηση ζητημάτων Google (12.12.2022) <https://developers.google.com/issue-tracker/guides/work-with-saved-search>

5rightsframework (22.12.2022) <https://5rightsframework.com/5rights-by-young-people/>
and also look up the resources: <https://5rightsframework.com/resources/>

DE

Studienkreis GmbH: *Internetrecherche: Ein Leitfaden für Schülerinnen und Schüler.*
(16.12.2022) <https://www.studienkreis.de/infothek/journal/internetrecherche/>

SaferInternet - Sicherheit im Netz spielerisch lernen (22.12.2022):
<https://www.saferinternet.at/quiz/>

EU-Initiative Klicksafe (zuerst ein Thema wählen) (22.12.2022):
<https://www.klicksafe.de/materialien>

Δημοκρατία και ευρωπαϊκές αξίες

Council of Europe (08.09.2022) *COMPASS-Manual for Human Rights Education with Young people.* <https://www.coe.int/en/web/compass/democracy>

EU & me (booklet) (08.09.2022) – different languages <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/45640227-e0bf-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en>

EU & me (additional quiz) (08.09.2022): https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/eu-me-quiz_en

Zentrum Polis – Praxisbörse - Datenbank (Filter: Thema & Schulstufe) (22.12.2022):
<https://www.politik-lernen.at/stundenbilder>

8 Κατάλογος εικόνων

Εικόνα 1: Linde, S. (2022). Κατασκευή μαριονετών για μικρού μήκους ταινίας. [Φωτογραφία]. Welten. Kolibri Schule.....	20
Εικόνα 2 Rembart, R. (2021). Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της εβδομάδας του έργου στο PMS. [Φωτογραφία]. Graz. Pädagogische Hochschule Steiermark.....	25
Εικόνα 3: Κατασκευή μαριονετών.....	26
Εικόνα 4: Linde, S. (2022). During the shooting of the film. [Photograph]. Graz. IgelTV.....	26
Εικόνα 5: Sarrigeorgiou, G. (2021). Οι μαριονέτες που δημιούργησε το 3ο Εργαστηριακό Κέντρο Ανατολικής Αττικής. [Photograph]. Rafina. 3rd Laboratory Center of East Attica.....	31
Εικόνα 6: Οθόνη του teleprompter [Screenshot].....	31